Ը· ՏԱՐԻ 2198 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 7 ՄԱՐԵՐԻ 4383 14 ՄԱՅԻՍ 1891 17 ՇԷՎՎԱԼ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԻՆՉ ԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ ԷՂՈՂՆԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳԻՐ Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آره‌ولك

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՄԱԿԱՐ Ա.

ՀԱՆԴԷՍ ՕԾՄԱՆ ԵՒ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՀՈԳԵԼՈՅՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

(Մեր յատուկ Թղթակցէն)

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ, 25 ապրիլ

Քրիստոսի Ս. Յարութեան օրը հանգուցեալ Մակար Կաթուղիկոսի մարմինը պիտի իջեցնէին եկեղեցի. Դեռ առաւօտուց յայտնի էր, որ հանդէսը սկսուելու է երեկոյեան ժամը չորսին։

Նշանակուած ժամից շատ առաջ գիւղիս ժողովուրդը, մանաւանդ կանայք՝ ամեն տեսակ հանդէսների այդ սիրահարները, շտապեցին դէպի վանքը. Կարճ միջոցում տաճարի և վեհարանի մէջ եղած բաց տարածութիւնը լցուեցաւ խուռն ամբոխով. աւելի շատ բան տեսնելու ցանկացողները անցել էին ներսի բակը և կամ բռնել էին վեհարանի և խցերի կտուրները. Պատուաւոր հանդիսականները՝ պատգամաւորներ, պաշտօնական անձինք և Ճեմարանի ուսուցչական խումբը ներս էին մտել վեհարան և լցրել նախասենեակը և այն դահլիճի մի մասը ուր մարմինն էր. Խորին լռութիւն էր տիրում այդ սենեակում.

Թուխ կապտագոյն մախմուրով (թաւիշ) պատած դագաղը դրած էր բարձր սեւազգեստ պատուանդանի վրայ, որի սաթիճանները յարմարապէս զարդարուած էին ծաղկեայ և արծաթեայ պսակներով՝ պատգամաւորների ձեռքով բերած զանազան հիմնարկութիւնների և ընկերութիւնների կողմից.

Դագաղի երկու ծայրերը՝ գլխի և ոտքի տակ՝ վառուած գերոնները, լոյս արձակելու անկարող, միում էին միայն, ինչպէս և միջտ [illegible] տալով տխուր եղելութեան. Արեւի թեք ճառագայթները փափուկ լոյս սփռելով Հայրապետի երեսին՝ մի առանձին գոյն էին տալիս նորան սեւ ֆոնի վերայ. Երեսը հանդիստ արտայայտութիւն ունէր և բնաւ չէր փոփոխած իւր գծագրութիւնը.

Գաւազանակիր Սահակ վարդապետը՝ հայրապետական սեւասքող գաւազանը ձեռին անշարժ կանգնած էր՝ պատրաստ ըստ սովորութեան ուղեկցելու Վեհափառին՝ նորա վերջին անգամ տաճար իջնելու միջոցին. Լուռ կանգնած էին հանդիսականները դագաղի առաջ և սպասում էին հանդիսակատար հոգեւորականներուն. Եկան և նոքա. Սրբազան Տեղակալը, չորս եպիսկոպոսներ, վարդապետներ, քահանայներ, սարկաւագներ, երգեցիկ խումբը՝ ամենքը շքեղ զգեստաւորուած՝ ներս մտան կարգով և շրջապատեցին դագաղը.

Սկսուեցաւ հոգեհանգիստը. Իմաստալից աղօթքներն և ընթերցուածները, քաղցրահնչիւն շարականները՝ զարթեցնելով լողի կրօնական զգացմունքը, մխիթարում էին նորան մնչեւ անգամ և այսպիսի մեծ կորուստի առաջ, միանգամայն և քաջալերում էին մահուան մերձաւորութիւնից չփոթուած մարդկային թոյլ հոգին՝ «Անմահութիւն է այս մահը... մի՛ վհատիր. Մի՛ ցաւիր, որ քո սիրելիները զրկվում են այս կեանքից. նոցա՛, ինչպէս և քե՛զ, և ամենքի՛ն սպասում է յաւիտենականութիւնը.... Պատրաստուի՛ր այդտեղ, որ արժանի լինիս յաւիտեան կեանքի. այնտե՛ղ ամեն ոք ըստ արժանւոյն պիտի վարձատրուի»։

Հոգեհանգիստը տեւեց մօտաւորապէս 1 ժամ. Երբ վերջացաւ՝ քահանաները բարձեցին դագաղը ուսերու վրայ և հանդարտ շարժուածքով դուրս եկան սենեակից՝ շրջապատուած միւս հոգեւորականներով. քահանաներից երկուսը տանում էին դագաղի խուփը. Անընդհատ երգերով դուրս հանեցին դագաղը և իջեցրին սաթիճաններից, որոց տակ շարուած կանգնած էին դպիրները խաչ ու խաչվառով. պատրաստ էին նաեւ ամպհովանին և հայրապետական արծիւը սեւով ծածկուած. Մի հանդիստ կատարելով այստեղ՝ վեհարանի դրան առաջ, եւ ապա ամպհովանու տակ առնելով դագաղը՝ հանդիսաւոր թափորով ուղեւորուեցան դէպի տաճարը.

Այս փառաւոր թափորը տեսնելիս շատերի մտքով անշուշտ անցնում էր մեռոնօրհնութեան հանդէսը, երբ նոյն տեսակ թափորով մի քանի անգամ ուղեւորեցան վեհարանից տաճար և տաճարից վեհարան. Տարբերութիւնը ա՛յն էր, որ այն ժամանակ Վեհափառը ինքն էր գնում սուրբ մեռոն օրհնելու ուխտներու համար, որոնք պատրաստվում էին ա՛յս կամ հանդերձեալ կեանքը վայելելու, մինչդեռ այժմ նորան տանում էին օծելու նոյն Ս. մեռոնով.

Նախ քան տաճար մտնելը՝ մի ամբողջ պտոյտ արին նորա շուրջը, վեց անգամ հանդիստ կատարեցին տաճարի չորս կողմը և ապա մտան ներս. այնտեղ եօթներորդ հանդիստը ասելով թողին մարմինը մինչեւ հետեւեալ օրը. Ժողովուրդը սկսեց աջն առնել Հայրապետի և դուրս գալ եկեղեցուց. Տխուր տպաւորութեան տակ հեռանում էին վանքից. խօսակցութեան նիւթն էր Հայրապետի վախճանը, շատ հակասական բաներ էին պատմում նորա պատճառների մասին.

Հետեւեալ օրը թաղումն էր.

Պարզ գարնանային եղանակը այդ օրուայ խանգարելու չէր հանդիսի կատարման. Վաղ առաւօտուց վանքի սրահը լցուած էր հանդիսատես ամբոխով և ինչպէս ասում են, ասեղ ձգելու տեղ չկար. Մեծ բազմութիւն եկած էր Երեւանից և մերձակայ գիւղերից. Ինչպէս և նախընթաց օրը՝ վեհարանի, խցերի և մատենադարանի կտուրները դարձեալ բռնուած էին և աւելի ստուար բազմութիւնով. Չը նայելով որ ժամի 9 էր, արեւի այրող ճառագայթներուն անսովոր մարդիկ ստիպուած պիտի որոնէին ստուեր տեղ, զոհ բերելով իւրեանց հետաքրքրութիւնը.

Եկեղեցին նմանապէս լիքն էր աղօթողներով. Աւելի խիտ բազմութիւն խմբուած էր Ս. Իջման տեղի առաջ. այնտեղ էր դրած դագաղը. Հազիւ կարելի եղաւ կտրել այդ բազմութիւնը և դագաղին մօտենալ՝ խաչն համբուրելու. Դագաղի վերայ երեւցան մի քանի նոր պսակներ, բոլորը 15 հատ.

Պատարագի ժամանակ, երբ օծման հանդէսը սկսուել էր արդէն, Էջմիածնայ Պ. գաւառապետի առաջնորդութեամբ ներս մտան Երեւանայ նահանգապետը՝ գեներալ Ֆրէզէ և Կովկասի ընդհանուր կառավարչապետի ներկայացուցիչ՝ Պ. Ամբարդանեան, ունենալով իւրեանց հետ ուրիշ աստիճանաւորներ՝ թէ՛ տեղիս և թէ Երեւանից եկած. Իսկ Երեւանայ Պարսից հիւպատոսը հա՛յ պատգամաւորների հետ առաջ էր եկել.

Պատարագիչն էր Սրբազան Սարգիս եպիսկոպոս Գասպարեան. Պատարագն որ վերջացաւ, սկսեցին կարգով մօտենալ և խաչը համբուրել՝ վերջին հրաժեշտը տալով հանգուցեալ Հայրապետին, ապա մի քանի վարդապետներ և քահանաներ դուրս հանեցին դագաղն եկեղեցուց. Նոցա հետեւեց ամբողջ հոգեւորականաց դասն անընդհատ երգերով. դուրս եկան նաեւ հանդիսականներն և խուռն ամբոխը. Դարձեալ պտոյտ արին տաճարի շուրջը՝ տեղ տեղ հանդիստ կատարելով.

Անկարելի էր շատերի համար դագաղի հետեւից գնալ՝ բազմութեան շարժմունքներից բարձրացրած փոշին կեսօրեայ անտանելի տաքութեան հետ միասին խեղդում էին միանգամայն, ազատ շունչ քաշել անկարելի էր.

Բերին վերջապէս դագաղը գերեզմանի վերայ և ժամերի ընթացքում աւարտեցին այն բոլոր ծէսերն և արարողութիւններն, որոնք սահմանած են մեր եկեղեցում Կաթուղիկոսի թաղման համար.

Ժամի 3ն էր կէս օրից յետոյ, երբ յանկարծակի փոփոխութիւն պատահեց օդի մէջ և ընդհատեց առ ժամանակ ծիսակատարութիւնը. Հիւսիսից փչող հողմերը սեւ ամպեր կուտեցին երկնակամարի վերայ, շուրջը մթնեց. Սպասում էին, որ սաստիկ կարկուտ կ'գայ, բայց եկաւ զովարար անձրեւ, որ մի ակնթարթում ցրելով ժողովուրդը՝ միանգամայն մաքրեց ծանրացած օդն և նստեցրեց փոշին. Անձրեւից յետոյ պայծառ արեւ բացուեց և թաղման հանդէսը վերջացրին՝ աղօթքներով իջեցրին Հայրապետի մարմինը գերեզման, հող լցրին և կնքեցին.

Կաթուղիկոսական տեղակալ՝ Երեւանի սրբազանի հրաւէրով պատուաւոր հանդիսականները մտան վանքի սեղանատունը՝ հոգու հաց ճաշակելու. Այնտեղ եկան նմանապէս գեներալ Ֆրէզէն և Պ. Ամբարդանեանը.

Ճաշկերոյթի վերջում՝ սրբազան Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեանը՝ նախկին առաջնորդը Թիֆլիսի թեմին,

17

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆ

Թէրը ծախելու, և հետեւանքն այն է որ Փարիզ կը զրկուին ծախուելու։

* * *

Մէճէսթիք շոգենաւն որ Նիւ Եորքէ մեկնեցաւ մայիս 8/20ին, Լիվրբուլ կը բերէ չորս միլիոն 250 հազար տոլարի ոսկեդրամ։

Նիւ Եորքի հրապարակին վրայ լուր ելաւ թէ Անգլիոյ Պանքան Ամերիկայի հետ գործ ընող Լոնտոնի Պանքաներէն խնդրեր է Ամերիկայէն աւելի ոսկի բերել, խոստանալով զեղչի սակին աւելի բարձրացում, եթէ հարկ է։

Նիւ Հավրի (Ամերիկա) սեղանաւորք Պարոնայք Պըննէլ և Սքրանթըն 400 հազար տոլարի պարտքով սնանկացան, հազիւ 15 հազար տոլարի գոյք ունենալով։

* * *

Իր անցեալ հինգշաբթի աւուր սեղանաւորական յօդուածին մէջ կ'ըսէ Թայմզ թէ չաբաթէ մ'ի վեր Անգլիոյ Պանքային դուրսէն մեծաքանակ ոսկեդրամ ընդունիլն, (որ այն եօթն աւուրց մէջ դուրս ելած գումարէն զեղչելով՝ 950,000 ոսկւոյ կը հասնի), մեծ ազդեցութիւն ունեցաւ հրապարակի դրամազեղչի սակին վրայ։ Սակն իջած լինելով, շատ թուղթեր ներկայացուած են զեղչուելու, որովհետեւ դրամատունք ժամանակէ մ'ի վեր դրեթէ անգործ կը մնային։ Բայց սակին իջնալուն պատճառաւ իսկ, ի Լոնտոն ոսկեդրամ ներածողք չպիտի քաջալերուին, բան մը որուն համար կը ցաւի Թայմզ, փափաքելով ոսկւոյ մթերքն աւելի զօրացած տեսնել անգլ. հրապարակի վրայ։

Բարեբախտաբար, ճամբան շատ ոսկի կար դեռ, և Անգլիոյ Պանքան ի վիճակի պիտի լինի անմիջական պատահմանց դիմագրաւելու։ Ինչպէս անցեալ օր ծանուցինք, Լոնտոնի Պարոնայք Ռոչիլտք միլիոն մը ոսկի անօթներու մէջ դրած ուրբաթ օր Ռուսիա ղրկած են։ Թայմզ կ'ըսէ թէ աւելի աղէկ է որ Ռուսիա ինք պահէ այս աւանդն, որ ի Լոնտոն և այլուր աւելի հոգ պատճառեց քան չահ։ Կը յիշեցնէ թէ Փարիզի Քոնթուար տ'Էսքոնթին սնանկութեան անմիջական պատճառն այն եղաւ որ իւր քով աւանդ թողեալ ռուսական մեծաքանակ գումար մը անխոհեմաբար գործածած էր, և ռուս կառավարութեան պահանջած օրը վճարելու անկարող գտնուելով, սնանկանալու տխուր հարկին ենթարկեցաւ։

Ռուս կառավարութիւն այն գումարը Փարիզէ ի Լոնտոն փոխադրելով յայնժամ, յանձնեց Պէրինկ Եղբարց, որ ետքէն ... գտնուեցան ... Ուրուկուէյի կառավարութեանց փոխ տալով զայն։

Վերջապէս, Պէրինկ Եղբարք ևս ի գին իրենց ձախողութեան այն գումարն ետ տուին ռուս կառավարութեան, որ այս անգամ Ռոչիլտներուն քով աւանդ դրաւ, ուստից աՀա ետ կ'առնու՝ գնոց ընդհանուր անկում մը պատճառելով Սակարանաց մէջ։

Այսպիսի արկածալից գումարի մը ի Ռուսիա վերադարձն առանց ցաւի կը գիտենք, կ'ըսէ Թայմզ։

Ռոչիլտք մի քանի օրէն կէս միլիոն ոսկի եւս պիտի վերադարձնեն Ռուսիոյ ելմտական նախարարին։

* * *

Անգլիոյ Պանքան, որ գրեթէ ամէն օր Հրապարակին վրայ ոսկի կը գնէր վերջին օրերս, անցեալ չորեքշաբթի եւս գնեց 258 հազար ոսկւոյ ձող, և ընդունեց 189 հազար ոսկւոյ դրամ՝ գլխաւորապէս Լիսպոնէ։ Պրազիլիայէ Թամար շոգենաւն 191,540 ոսկի բերաւ, Աճրաթօ շոգենաւն ամերիկեան կղզիներէն 116,415 ոսկի բերաւ, Հավէլ շոգենաւն ալ Նիւ Եորքէ 103,900 սթերլինի արժողութեամբ ոսկի և արծաթ։ Արծաթի ձողը մէկ փէնի ինկաւ։ Աճրաթօ շոգենաւուն բերած արծաթը ծախուեցաւ ունկին 44 և $\frac{7}{16}$ փէնիի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Անցեալ շաբթու Ֆրանսական Ակադեմիան ընտրութիւն կատարեց հանգուցեալ Օքթավ Ֆէօյէի տեղ։ Վեցերորդ քուէարկութեան մէջ, 35 քուէից 18ն ստացաւ Պ. Փիէռ Լոթի, (Ժիւլիէն Վիօ) Ֆրանսացի նաւային սպայն, որ ծայրագոյն Արեւելից իւր գեղեցիկ նկարագրութեամբք և վիպասանութեամբք ծանօթ է ֆրանսական գրականութեան մէջ։ Իրեն մրցակից գտնուողներէն Էմիլ Զոլա, որ առաջին քուէարկութեան մէջ ութ քուէ ստացած էր, երկրորդին 3 քուէ և վերջին քուէարկութեան զերօ միայն ստացաւ։ Մահմէտականութեան վրայ ծանօթ արդեւեալ թատերախաղուն հեղինակ Պ. տը Պոռնիէ 10 քուէ միայն ստացաւ։

* * *

Ճէզայիրի մէջ մարախներու արշաւանքը ծանր աղէտ մը դարձած է, և շատ հոգ կը պատճառէ Ֆրանսական իշխանութեանց։

Ֆրանսացի բնագէտ Պ. Քիւնքէլ տ'Էրքիւլէ, որ մարախի ձուերը փճացնելու պաշտօնով Ճէզայիր կը գտնուէր, զոհ գնաց իւր պաշտօնին։ Մարախներն, հաւանօրէն կռահելով այս մարդուն թշնամական ընթացքն իրենց դէմ, խեղդամահ ըրին զնա։

Մայիս 5/17 ին տաքութիւնն այնքան սաստիկ էր որ Պ. Տ'Էրքիւլէ թփալից հովանուտ վայր մը ապաստանեցաւ։ Եւ ահա մարախներու անհուն երամ մը սեւ ամպի մը պէս իւր վրայ իջաւ, պատեց պաշարեց զինք և թէպէտ բնագէտը փորձեց ազատել, կրակ տալով մացառին, բայց գիտութիւնն անզօր գտնուեցաւ։ Մարախները խեղդեցին զինք։ Երբ քանի մը ժամ ետքն Արարք գտան իւր մարմին, մարմինք խեղճ բնագէտին մորուքը, մազերն և փողկապը կերեր էին բոլորովին։ Պ. Տ'Էրքիւլէ, 1843 ին ծնած, Պ. Պլանշարի աշակերտած է, և նորա տնօրէնութեան ներքեւ միջատներու վրայ ընդարձակ ուսումնասիրութեան մը ձեռնարկած էր։ 1869 ին Պ. Ալֆոնս Միլն Էտուարտսի յաջորդեց իբրեւ օգնական բնագէտ Պ. Պլանշարի աշխատանոցին մէջ։ Բնապատմութեան վրայ իւր գործեր գերմաներէնի թարգմանուած էին։

Ի ՍԵՐՊԻԱ

Նախկի թագուհւոյն դէպքերէն ետքն, Աղեքսանդր Թագաւոր սա հեռագիրն ուղղեց իւր հօր, զոր հրատարակելով՝ Փարիզեան լրագիրք ուշադրութիւն կը հրաւիրեն դաշտափարներու այն չարքին վրայ որով պատանի թագաւորը խմբագրած է իւր հեռագիր.

Կոմս Թաքովօյէ, ի Փարիզ

Բաջառողջ եմ. Ստացայ ձեր ղրկած պտուղները։ Կատարեալ խորղութիւն է։ Ամենայն ինչ բարեկարգ է։

ՔԱՆԱՏԱՅԻՔ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱՑԻՔ

Թէեւ հայրենասէր Ֆրանսացիք ծափահարեցին Քանատայի Քէպէք նահանգին նախարարապետ Պ. Մէրսիէի ֆրանսասէր զգացմանց, և ջերմ հոգածութիւն ցոյց տուին Քանատայի Ֆրանսացւոց ազգային պահպանութեան ու զարգացման, բայց երբ խնդիրն ստակի վրայ եկաւ, տարբեր խորհեցան։

Ցայտնի է թէ Պ. Մէրսիէ Փարիզ եկած էր 10 միլիոն տոլարի փոխառութիւն մը կնքել, միացնելու և քոնսոլիտէի վերածելու համար Քէպէքի նահանգին կանոնաւոր և երբուն պարտքերն, որք 30 միլիոն տոլարի կը հասնին այժմ։ Բայց ֆրանսացի դըրամատէրք, Պ. Մէրսիէի ընծայած երաշխաւորութիւններն անբաւական դատելով, յանձն չառին այս գումարը փոխ տալ իրենց Ռուսէի, Քանատայի վարչապետն հարկադրեցաւ Քանատա դառնալ, սպասելով ի Նատաշրջանին մէջ Խորհրդարանէն նոր իշխանութիւն ստանալու, փոխառութեան վրայ ի հարկին ուրիշ տեղեր դիմելու համար։

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

... կանոնիքա և Նիանզա լճերուն եզերաց վրայ կը վխտան արաբ վաճառականք գերեաց, որք աՀաւելի արշաւանքներ կը կատարեն, սեւամորթ բնիկները գերի բռնելու համար։ Ամբողջ երկիրներ կը զրկուին իրենց բնիկներէն, և աւարառութեան եւ սրածութեան կը մատնուին։ Երբեմն ի բազմամարդ և բարգաւաճ ցեղեր անհետ եղած են, անտառաց ներսերն ապաստանելով։ Ուրունտիի և Մալամպայի միջեւ սաստիկ պատերազմներ տեղի ունեցան մարդկային որսի համար, և գետինը ծածկուած է կմախքներով։ Փախստականներուն դէպ ո'ր կողմ դիմելն ակներեւ կը տեսնուի՝ կմախքներու չարքին կազմած արիւնոտի հետքը դիտելով։ Այն երկիր որ երբեմն 10,000 բնակիչ ունէր, անապատ է այժմ։ Արաբք գերիները կը տանին Վիքթորիա լճին ճամբով։ Ուկանտայի մէջ Սպիտակ Հարք կոչուած Լավիժրի կարդինալի կրօնաւորք կ'աշխատին ազատել գերիներն։ Արեւելեան Ափրիկէի կառավարութիւնն ալ պիտի միջամտէ եղեր։

ԱԶԳԱՅԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ Ֆէրիգիւղի քահանաներէն Տ. Գարեգինը կոչելով յատեան իւր, ըստ Նախորդ որոշման Կրօնական Ժողովոյ, յետ զգացընելոյ նմա իւր գործած յանցանքին ծանրութիւնը՝ հրամայեց եօթը տարի առանց պաշտօնավարութեան ապաշխարել Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ, և այնու՝ իւր վրայ դըրաթակղեալ մաքիրը բուժել։ Եւ որպէսզի յիշեալ Տ. Գարեգին իրեն համար որոշեալ կանոնական ապաշխարութեան սրտի և մաքի կատարեալ յօժարութեամբ յանձնառու ըլլալը յայտնէ, երկու օր միջոց տուաւ նմա մտածելու և պատասխան բերելու։

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ երէկ հեռագրուեցաւ ի Տիւարպէքիր՝ փութացնել վիճակին առաջնորդի ընտրութիւնը։

Բաղեչէն կեդրոնական երեսփոխան ընտրուած է Վսեմ. Տորքթ. Փէշտիմալճեան փաշա։

Կրօնական Ժողովոյ չաբաթական նիստը երէկ տեղի չունեցաւ, անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։

Դ. Վիճակաւ դադարեալ եւ զանազան պատճառներով պակասեալ Եկեղեցական Երեսփոխանաց ընտրութեան համար Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հետեւեալ գիրն ուղղած է եկեղեցական ընտրողաց.

Ազգային Ընդհանուր Ժողովոյ եկեղեցական Երեսփոխաններէն հետեւեալ չորս եկեղեցականք Դ. րդ վիճակաւ դադարած լինելով՝ որք են

1. Տ. Խորէն	Վար.	Կիւրոյեան
2. Տ. Յովհ.	»	Արշարունի
3. Տ. Կարապետ	Քահ.	Սէթեան
4. Տ. Վահան	»	Գրիգորեան

Նոյնպէս Դ. րդ վիճակէն Տ. Ներսէս Վրդ. Ասլանեան առաջնորդութեան պաշտօնով մեկնած եւ Ե. րդ վիճակէն Տ. Յովսէփ Վրդ. Այվազեան Պատրիարքական փոխանորդութեան պաշտօնով մեկնած և Տ. Սուքիաս Քահանայ Սմբատեան վախճանեալ է.

Կրօնական Ժողովս Կեդրոնական Վարչութեան իւր վերջին գումարման՝ Ազգային Սահմանադրութեան 63 րդ յօդուածոյ համաձայն, նոր ընտրութիւն կատարելու համար հետեւեալ եռապատիկ ցանկը պատրաստած է ի դիւրութիւն ընտրողաց.

1. Տ. Գրիգորիս	Ս.	Արքեպ.	Յովհաննէսեան
2. Տ. Վահրամ	Ս.	Եպիսկ.	Մանկունի
3. Տ. Մատթէոս	Ս.	»	Իզմիրլեան
4. Տ. Գէորգ	Ծ.	Վարդ.	Իւթիւճեան
5. Տ. Գրիգորիս	Ծ.	»	Աբարդեան
6. Տ. Մովսէս	Ծ.	»	Կիւմիւշեան
7. Տ. Իգնատիոս	Ծ.	»	Շիշէեան
8. Տ. Գաբրիէլ	Ծ.	»	Ջէվահիրճեան
9. Տ. Վահան	Ծ.	»	Ցակոբեան
10. Տ. Յովհաննէս	Ծ.	»	Արշարունի
11. Տ. Գրիգոր	Աւագ-Քահ.		Աճէմեան
12. Տ. Միքայէլ	»	»	Վարժապետեան
13. Տ. Եղիշէ	»	»	Սէրէնեան
14. Տ. Խորէն	»	»	Փէհլիվանեան
15. Տ. Արիստակէս	Քահ.		Ճիզմէճեան
16. Տ. Յովհաննէս	»		Շահպազեան
17. Տ. Կարապետ	»		Եանտալճեան
18. Տ. Թադէոս	»		Սիմոնեան
19. Տ. Վահան	»		Գրիգորեան
20. Տ. Միքայէլ	»		Աչճեան
21. Տ. Համազասպ	»		Նշանեան

Արդ, ինչպէս զամենայն եկեղեցականս որ ի մայրաքաղաքիս, նոյնպէս եւ զՁեզ կը հրաւիրեմք որ ըստ ընտրողական իրաւանցդ ի 16 Ն Մայիսի յառաջիկայ Հինգշաբթի օրը ժամը երեքէն մինչ ցվեց սոյն ցանկին մէջէն կամ դրսէն դադարելոց եւ պակասելոց տեղ առանձինն նշանակելով որոշէք Ձեր եօթն ընտրելիներն ըստ ներփակեալ քուէ կտրոնին, և Ձեր քուէթուղթն կամ անձամբ եւ կամ զայն ամփոփելով պահարանի մէջ՝ յատուկ նամակաւ ղրկէք յԱզգային Պատրիարքարան, ուր Կրօնական Ժողովոյ կողմանէ կարգեալ Մասնաժողովն պիտի գտնուի պատրաստ, բերուած քուէթուղթերն ընդունելու և քուէհամարի գործողութեան կատարմանն հըսկելու։

Անընդունելի է քուէն, եթէ.

Ա. Մի քանի քուէթուղթ մի պահարանի մէջ ամփոփուած լինի

Բ. Մի նամակ մէջէ աւելի ստորագրութիւն ունի

Գ. ... թիւն պահարանը խիղճին ստորագրութիւնը չկրէ

Դ. Նշանակեալ ընտրելոյն անունն և մականունը բացորոշ գրուած չլինի

Ե. Քուէթուղթը քուէհամարի պահուն հասնի։

Աւելորդ չեմք համարիր արդէն պաշտօնավարող եկեղեցական երեսփոխանաց անուանքն նշանակել ստանօր, զի մի նոցա անուանց տրուի քուէ.

Տ. Մկրտիչ	Ս.	Արքեպ.	Խրիմեան
Տ. Սիմէօն	Ս.	»	Սէֆէրեան
Տ. Խորէն	Ս.	»	Նար-Պէյ
Տ. Մելքիսեդ.	Ս.	»	Մուրատեան
Տ. Գրիգորիս	Ս.	»	Ալէաթճեան
Տ. Գարեգին	Ս.		Սրուանձտեանց
Տ. Գարեգին	Ծ.	Վար.	Թաթարեան
Տ. Ցակոբ	Ծ.	»	Ա. Փափազեան
Տ. Արիստակէս	Աւագ	Քահ.	Մամուրեան
Տ. Սահակ	»	»	Տ. Սարգսեան
Տ. Յովհաննէս	»	»	Մկրեան
Տ. Գաբրիէլ	»	»	Խանճեան
Տ. Խաչատուր	Քահ.		Տ. Գաբրիէլեան

Աներկմիտ եմք թէ պիտի փութայք ի գործ դնել Ձեր ընտրողական իրաւունքն։

Ողջ լեր ի Տէր
ՊԱՏՐԻԱՐՔ Կ. ՊՈԼՍՈՅ
ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

9 մայիս, 1891

Ինչպէս կ'երեւի այս աւուր պատուանշանաց ցուցակէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան չնորհել Պրուսայի Գեր. Առաջնորդին փոխանորդ Արժ. Արիստակէս վարդապետ Վանքեանի։

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Ցառաջիկայ կիրակի, 19/31 մայիս, Նուագահանդէս մը պիտի տրուի ի Թատրոն Թագաւորական պարտէզին Բերայի ի Նպաստ Հայ Հառմէականաց Ուսումնարանին Բերայի, Հաստատեալ ի 1890։

Կրթական նախարար Վսեմ. Միւնիֆ փաշա հաճած է իւր հովանաւորութիւնը չնորհել այս Երաժշտական հանդիսին, որ սահմանեալ է լրացնելու այդ Նորահաստատ ուսումնական հաստատութեան սկզբնական պիտոյքը։ Կարգադիր մասնաժողովոյ Գահերէցն է Վսեմ. Պետրոս էֆէնտի Գույումճեան, Գանձապետը՝ Մեծ. Կոմիտաս էֆ. Բէքմէզեան և քարտուղարը Մեծ. Թովմաս էֆ. Թէրզեան։

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻԿ

ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հրատարակուեցաւ 58րդ Թերթն որ կը հասնի մինչեւ Sauf բառը։

ՆԵՐՔԻ՛Ն ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Դամժամունիի Արաճ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սամի էֆ. գայմագամ Թօսիայի։

Նոյն նահանգին Թօսիա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ֆուատ պէյ, գայմագամ Արաճի։

Նոյն նահանգին Չէրքէշ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Սալիմ էֆ. գայմագամ Թաթայի։

Նոյն նահանգին Թաթայ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Եչրէֆ էֆ. գայմագամ Չէրքէշի։

Վանայ Կեավար գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա էֆ. գայմագամ Կարճկանի։

Նոյն նահանգին Կարճկան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ պէյ, նախկին գայմակամ Չէյթունի։

Նոյն նահանգին Մամուրէթ-իւլ-Համիտ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Պէհաէտտին էֆ. նախկին պաշտօնեայ գաղթականաց զետեղման Գոնեայի։

Արղընի Մատէն գաւառին Ջերմիկ գաւառակին մարդահամարի պաշտօնեայ անուանեցաւ Մուսթաֆա էֆ. նախկին ելմտական պաշտօնեայ նոյն գաւառակին։

Սանիյէ Միւթէժաւիզի աստիճան տրուեցաւ Սուրիոյ Տօմա գաւառակին գայմագամ Մուսթաֆա պէյի, ի վարձատրութիւն իւր ուղղամիտ և ջանասէր պաշտօնավարութեան։

Սալիսէի աստիճան՝ Տրապիզոնի Խոպէ գաւառակին Իտարէի Ժողովոյ անդամ Մամուզատէ Հասան Թահսին և եղբօրը՝ Մէհմէտ Րիֆաթ էֆէնտիներուն, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեան, որով անդ հանգանակութեամբ չինուելու վրայ եղող զօրանոցի գետինը անձնուիրաբար նուէր ըրած և չինութեան նիւթեր հայթայթելով հանգանակութիւն հաւաքելու եւս ձեռնարկած են։

Սալիսէի աստիճան՝ Սէլանիկի կուսակալութեան թարգման Եանքօ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն իւր եռանդուն պաշտօնավարութեան։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Քալըսրուհէի (Գերմանիա) փամփուշտներու գործարանին առաջին տնօրէն գնդապետ Պ. Քասմէրհօլէի, երրորդ կարգի ... տնօրէն Պ. Երհատի և չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ չինութեանց տնօրէն Պ. Վայսի, ի վարձատրութիւն այն ծառայութեանց, զորս մատուցած են յանձնարարեալ զէնքերու ու փամփուշտներու պատրաստութեան և յանձնուելուն առթիւ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ սպայակոյտի գեր-գնդապետ և զինուորական վարժարանի ուսուցիչ Ահմէտ պէյի, կրթական գործին մէջ իւր մատուցած ծառայութեանց համար։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պրուսայի Հայոց առաջնորդի փոխանորդ Արժ. Արիստակէս վրդպ. Վանքեանի, կառավարական գործառնութեանց մէջ ցոյց տուած ջանքերուն ի վարձատրութիւն։

Չորրորդ կարգի մէճիտիյէ՝ Հայատար Փաչայի պահականոցի ոստիկան և այժմ պաշտօնով Զմիւռնիա գտնուող Պօսնալը Սալիհ էֆէնտիի, ի վարձատրութիւն այն ջանքերուն, զորս ըրած է Զմիւռնիոյ մէջ ծագած հրդեհ մը մարելու համար։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սայիտ փաշա և խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշա երէկ խորհրդակցութիւն մը կատարեցին արտաքին գործոց վրայ։

—Առեւտրական և Հանրօգուտ չինութեանց նախարար Վսեմ. Բաիֆ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Հելլենական, ռումանական, ամերիկեան, պելճիական և սպանիական դեսպանք երէկ Բ. Դուռն երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ԿԷՈՐԿԻՕ ՄԵԾ-ԴՈՒՔԸ

Չարին երկրորդ որդի Կէօրկի Մեծ դուքսը յառաջիկայ հինգշաբթի օր մայրաքաղաքս պիտի գայ։ Կայս. աւագ Թիւնապաշ Ահմէտ Շաքիր փաշա և այլ բարձրաստիճան պաշտօնատարք շոգենաւ երթալով, յանուն Վեհ. Սուլթանին, բարի գալուստ պիտի մաղթեն Մեծ-Դուքսին։ Նորին Բարձրութիւն նոյն գիշերը շոգենաւուն մէջ անցունելէ յետոյ, ուրբաթ օրը ներկայ պիտի գտնուի Սէլամլըքի արարողութեան և շաբաթ օրը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։

Պ. ՄԷՆՇՀԱՈՒԶԷՆ

Քրիւբի զինագործարանին ներկայացուցիչ Պ. Մէնշհաուզէն, որ մայրաքաղաքս եկած է, նախընթաց օր կայս. պալատ գնաց և առաջին սենեկապետ Վսեմ. Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ արժանացաւ Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց։

Պ. Մէնշհաուզէն երէկ Սպարապետի Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշայի հետ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆՊԱՍՏ ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

Հռոմի լրագրաց ոմանց խօսքին նայելով, իտալական կառավարութիւնը մտադիր է եղեր ընծել տարեկան ութ հազար ֆրանքի նպաստ զոր կուտայ Հայ-Հռոմէականաց Պատրիարքարանին՝ Կիլիկիոյ 16 վարժարանաց մէջ իտալական լեզուի ուսուցման համար։ Մայրաքաղաքիս դեսպանական և հիւպատոսական բոլոր իշխանութիւնք, կը յարեն յիշեալ լրագիրք, համամիտ են այս ընծման։

Սթամպուլ այս լուրն արտատպելէ յետոյ՝ հետեւեալ տողերը կը գրէ իր կողմէ.

Կ'իմացնենք մեր իտալացի պաշտօնակցաց—թէեւ զարմանալի է մեզ՝ անոնց անգիտանալը—թէ Վենետիկի ու Կիլիկիոյ մէջ իտալերէն լեզուի ուսուցումը հայ վարժարանաց ծրագրի գլուխը կը գըտնուի և թէ ուսուցիչք որք կ'ուսուցանեն զայն և աշակերտք որք կ'ուսանին, այնպիսի հետաքրքրութիւն մը ու փոյթեռանդութիւն մը ցոյց կուտան, որք աւելի իտալացւոց համակրանքը գրաւելու են։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ

Տրապիզոնէն, Բաբերդէն, Կարինէն, Բաղէշէն, Ադանայէն, Տիարպէքիրէն, Վանէն և Սեբաստիայէն մայիս 9, 10 և 11 թուականներով եկած հեռագրերու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ եւս կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։

ԷՍԹԵՐԱՊԱՏ ԽԱՆ

Կայս. կառավարութիւնն ընդունած է Էսատուլլահ խանի Կ. Պոլսոյ Պարսկական դեսպան անուանումը եւ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնը ծանուցած է զայս Թէհրանի օսմանեան դեսպան Խալիտ պէյի, որ իւր կողմէ հաղորդած է Պարսկաստանի արտաքին գործոց Նախարարին։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ Անատօլուի երկաթուղեաց չինութիւնը ծանր դժուարութեանց կը բաղխի Քէօբրիւ կոչուած տեղէն անդին, մանաւանդ 500 կանգուն խորութիւն ունեցող թիւնէլին անցքին մօտ, որ բացուած է Քարաքէօյի մօտ։ Հակառակ ճարտարագիտաց բոլոր ջանքերուն, կը վախցուի որ այդ դժուարութեանց յաղթելու միակ միջոցը պիտի ըլլայ գիծը ուրիշ կողմէ մը անցունել, ճանբան բաւական երկարելով։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՔ

Այս աւուր Թագմիմ Վէգայիէն կը քաղենք սնանկութեանց վերաբերեալ հետեւեալ լուրերը.

Ծովային առեւտրական դատարանը մայիս 11էն սնանկացեալ հռչակած է ի Պոլիս Մահմուտ Փաշա Բիւրքճի խանին համարէ 151 թիւ խանութին մէջ հաստատեալ մուշտակագործ Անաստաս Թաքիէճին և իւր ընկերն ի Խասքէօյ Բրի Փիրաշա բնակեալ վաճառական Մարքօ Սավրիէէրօն, որոց սընանկութեան վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան համար հաշուեքըննիչ դատաւոր կարգուած է նոյն դատարանի անդամ Նուսրէթ պէյն, իսկ առժամեայ «Սենտիք» փաստաբան Բանտէլաքի էֆէնտի Բալճանիտին։ Դատարանն որոշած է նաեւ սնանկ մթերանոցները կնքոյ ներքեւ առնուլ և տուներնուն մէջ գտնուած և իրենց ու իրենց ընտանեաց անհրաժեշտ եղող կարասիները զատելով արձանագրելէ ու իրենց ստորագրել տալէ յետոյ՝ իրենց յանձնել և մնացեալ կարասիները սենեկի մը մէջ դնելով կնքոյ ներքեւ առնուլ և միանգամայն իւր այս որոշումներն առժամապէս գործադրել։

—Ծովային առեւտրական դատարանն ապրիլ 19էն սնանկացեալ հռչակած է ի Ղալաթիա Մահմուտիէ փողոց 38 թիւ մթերանոցը հաստատեալ վաճառական Խաչիկ Շամտանճեանն, որուն սնանկութեան վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան համար դատարանին անդամ Հիքմէթ պէյ հաշուեքննիչ դատաւոր կարգուած է և փաստաբան Շահնազար էֆէնտի՝ առժամեայ «Սենտիք»։ Դատարանն որոշած է սնանկացելոյն մթերանոցը կնքոյ ներքեւ առնուլ, տանը մէջ գտնուած իրեն ու ընտանեացն անհրաժեշտ եղող կարասիները զատելով արձանագրել ու իրենց ստորագրել տալէ յետոյ յանձնել, մնացեալ կարասիները սենեակի մը մէջ դնելով կնքոյ ներքեւ առնուլ, Խաչիկ Շամտանճեանը բանտարկել և այս որոշումներն առժամապէս գործադրել։

—Ի Պոլիս Բէզազճըօղլու խանը հաստատեալ սնանկացեալ Գարակէօզեանի սնանկութեան վերաբերեալ գործոց կարգադրութեան համար իրաւախոհութիւն մը կարելի եղած չըլլալով, որոշուած է պահանջատէրաց միաբանութեամբ խնդիրը կարգադրել և փաստաբան Վառվառիւս էֆէնտի նորէն «Սենտիք» կարգուած է։ Արդ, Վառվառիւս էֆէնտի նոյն պաշտօնն ընդունած չըլլալով, այս պահանջատէրք կը հրաւիրուին մայիս 23 եւ րեքշաբթի օրը ժամ 6 ին ծովային առեւտրական դատարանին սնանկութեանց Սենեակը ներկայանալ, նոր «Սենտիք»ի ընտրութիւնը կատարելու համար։

* * *

Ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ ի Պոլիս Եարըմ խան հաստատեալ այն Եւգոկիացի հայ դօմիսիոնճին որուն 3000 ոսկւոյ պարտքով մը վճարումները դադրեցուցած լինելը Սաբահ քաղելով ծանուցած էինք աւելէ առաջ, ոչ թէ 3000՝ այլ 1100 ոսկւոյ չափ պարտքով մը հարկադրուեր է դադրեցունել իւր վճարումներ, առանց փոխարէնը ստանալու մէկ քանի սնանկացեալ վաճառականաց համար ստորագրած պարտամուրհակներուն պատճառաւ, և սոյն պարտուց հատուցման մասին ալ իր պահանջատէրաց հետ համաձայնութիւն մը գոյացուցեր է։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ԵՐԳԻՉՔ

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լոյտի Օրօոտ շոգենաւն, ուր կը գտնուին Վիէննացի 176 երգիչք, Պիրէօն ժամաներ է։ Աթէնքի աւստրիական դեսպան Պառոն տը Բօժէք՝ իւր պաշտօնատարներով ինչպէս նաեւ Աթէնքի ու Պիրէոնի քաղաքապետք և այլ երեւելիք բարի գալուստ մաղթեր են անոնց։ Երգիչք երկու օր պիտի մնան Աթէնք և աւստրիական դեսպանին միջոցաւ պիտի ներկայացուին արքունեաց։

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ

Մայրաքաղաքիս փողոցները Տէրքօսի ջրով ոռոգելու համար կնքեալ պայմանագիրն երէկ ստորագրուեցաւ ու փոխանակուեցաւ Քաղաքապետութեան ու Տէրքօսի ջրի ընկերութեան միջեւ։

Նախընթաց օր ի Նշան Թաշ Իպրահիմ անուն կառապանի մը թոռը տանը պարտէզը գտնուած աւազանին մէջ իյնալով խեղդամահ եղաւ։

—Օսմանեան հպատակ Միչէլ էֆէնտի, կըւէ Թօփէ, նոր ձեւ պայտ մը հնարած է ձիերու համար, արգիլելու այդ անասնոց վնասուելուն տեղի տուող վտանգները։ Այդ գիւտ օգտակար դատուելով, արտօնուեր է ի կիր առնուլ զայն։

—Քարբերդի կուսակալ Նուսուհի պէյ, որ քննական պտոյտ մը կը կատարէ, Մալաթիա ժամաներ է։

—Նէվ Եօրք շոգենաւն, յորում կը գտնուին երեք հարիւր յիսունի չափ ուխտաւորք, երէկ իրիկուն Ճիտտէ ուղեւորեցաւ։

—Կըսուի թէ այս տարի Գարթալի մէջ կեռասի բերքը խիստ քիչ է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն և թէ բալը (ֆիշնէ) առատ է։ Իսկ խաղողն թէեւ անցեալ տարիներու չափ առատ չէ, սակայն կը յուսացուի թէ ըստ բաւականին առատ ըլլայ։

—Ասիական երկաթուղեաց ընկերութեան յատուկ հեռագրական թելը Հէյտէրփաչա Եարըմճայի միջեւ կտրուած ըլլալով, ընկերութիւնը կայս. կառավարութեան դիմած և խնդրած է այդ գիծը կըտրողները երեւան հանելով պատժել։

—Թօփէէ կիմանայ թէ Ֆոթեատի փաչայի երկրորդ որդին յԱթէնք Պրուսայի գործողութեանց մէջ մեծաքանակ գումար մը կորսնցուցած ըլլալով, յուսահատեր և ինքզինքը վիրաւորելով անձնասպանութիւն փորձեր է, սակայն վէրքն այնքան վտանգաւոր չէ եղեր։

—Եղեւնադատ ատեանն երէկ տասն և հինգ տարուան շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեց Րամազան անուն այգեպան մը, որ Էտիրնէ Քաբուի դուրսը այգիի մը մէջ այգեպան Խուրշիտը վիրաւորած և ասոր եղբայրը՝ Նէճիպն սպաննած էր։

ԳԱՐՆԱՆ ԱՐԻՒՆ

ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԼԱ

[ՍԱՓԱՐՆԱ]

ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Գարնան մէջ, երբ բնութիւնը կը վերանորոգի, մարդկային բնութիւնն ալ կը կարօտի նորոգման մը։ Մաքրուիլ կը խնդրէ արիւնն, որպէս զի մարմինն ազատի այտուցներէն, պալարներէն, ելունդներէն որք բազմաց վիզը, երեսն եւ. կը ծածկեն, և ընդհանրապէս մորթային հիւանդութիւններէն, որք յայտարար նշան են արեան անմաքրութեանց։ Եւ այս մաքրութեան յարմարագոյն ժամանակ նկատուած է միշտ գեղեցիկ եղանակը։

Փորձով գտնուած է թէ Սափարնայի արմատն է լաւագոյն միջոց արեան մաքրութեան, մանաւանդ երբ ճարտարապէս բաղադրուած է ուրիշ 29 արմատներու հետ, ինչպէս է ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ (Խաս-գիւղ) պատրաստած ախորժահամ, կազդուրիչ և ազդեցիկ ՕՇԱՐԱԿՆ ՍԱՓԱՐՆԱՅԻ։

Մէ՛կ չէ՛ կը բաւէ։ 19—1

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 24 մայիս.— Զարեւիչին Սիպերիա ժամանելուն առթիւ, Զարն ի Սիպերիա տարագրելոց պատժոյ թեթեւացումներ և ուրիշ շնորհներ բրաւ. Նորին Վեհափառութիւն արտօնեց իւր գահաժառանգ որդին արտայայտել կայսեր կամքն ի մասին Սիպերիոյ միացման Ռուսիոյ հետ՝ երկաթուղւոյ միջոցաւ։

ՓԱՐԻԶ, 23.—Ընդհ. դատախազը ձերբակալել տուաւ զՊ. Թիւրբէն, Մելինիդ վառօդին հնարիչն, որ այս նիւթին բաղադրութեան գաղտնիքն երեւան հանած է տետրակով մը, զոր գրկած է առ Պ. Ֆրէսինէ՝ ի Լոնտոն պատրաստուած լուսանկարներով, զորս Պ. Թրիբոնէ հաղորդած է Արմսթրոնկի տան, որոյ գործակալն է. Պ. տը Ֆրէսինէ հրամայեց անմիջապէս դատի ենթարկել զՊ. Թիւրբէն և զՊ. Թրիբոնէ, ըստ 1886 մարտի օրէնքին, որ կը պատժէ պաշտօնական գաղտնի թուղթեր երեւան հանողները։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ, 24.—Ի Մանիխոր անգլիացի սպայները ջարդել տուող Թելադրիչք բռնուեցան Մաքսուէլ գնդապետին զօրաց կողմէ։

ԼԻՍՊՈՆ, 25.—400.000 անգլ. ոսկի կը հաշուուի վերջին օրերս Փորթուգալէ արտածուած ոսկւոյ քանակութիւնը. Դրամատանց վերջին գինները չաբաթ օրուան գիներէն բարձր են. Ի Ռիօ-տէ-Ժանէյրօ (Պրազիլ) ոսկին բարձրացումը կարեւոր տարր մ'է տագնապը բառնալու համար։

ԼԷՄՊԷՐԿ, 25.— Վիսթուլա գետին ընթացքը կանոնաւորելու համար կազմեալ յանձնաժողովոյն աւստրիացի և ռուս անդամք ռուսական շոգենաւով մը նոյն գետին վրայ պտոյտ մը կ'ընեն. Յանձնաժողովն յունիսի կիսուն ի Վարշաւա պիտի գումարի։

ՏԱՔՌ, 25.—Պ. Քառնօ ջերմագին ընդունելութիւն գտաւ, և քաղաքապետութեան հացկերոյթին մէջ ըսաւ թէ Հանրապետութիւնը խաղաղութեան և աշխատութեան շրջան մը եղած է երկրին համար. Կառավարութիւնն յառաջ պիտի տանի հանդարտութեան ու բարեկարգութեան գործը՝ կրկին նպատակ ունենալով հայրենեաց մեծութիւնն և ընկերային արդարութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ, 25.—(Ֆ) Կը հաւաստեն թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի շահաբաժինն է 18 ֆրանք 75 սանթիմ։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ, 25 (Ֆ).— Կը ծանուցուի թէ դատական նախարարը նոր կանոնագիր մը կը պատրաստէ փոխանակագրոց վրայ. Ցայս վայր շնորհեալ տասնօրեայ միջոցը պիտի ջնջուի երեք աւուր։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 14 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110	
3 » Փարիզի »	22	95
Օսմանեան Քօնսօլիտէ		
Իւէկ երէկոյ գոց (Միւթ. Ս. Սէր.)	19	33
Փերայի մէջ	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	19	34
Կէս օրին	19	34½
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	80	
» » ժամ 5ին	80	01
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն A. Սէրի	42	
» B. »	22	¾
» C. »	19	34
ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹ		
Սօսիէթէ ժէնէրալ.........Միւթ. Լ.	5	7
Գրէտի ժէնէրալ......... »	9	3
Պանք տը Փարի	6	
Ծխ. Շահ. և վաճառ	4	32
Ռէժի	15	3
Թրամվէյ	570	
Թունէլի երկաթուղի	7	⅝
Բաժնեթուղթ Լոտերիա... Գ. Կ.	,50	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Փարիզ, 25 Մայիս, ժամ 3 վայրկ 20 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3%	93	85
» 4½%	104	5
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18	
Օսմանեան երկաթուղի	71	50
» Բէժիի բաժնեթուղթ	340	
Օսմ. Օթօման	573	75
Սօսիէթէ ժէնէրալ	—	—
Գրէտի Լիօնէ	765	
Իտալական Ռանթ 5%	92	30
Եգիպտական 5% (1884)	431	25
Փրիօրիթէ Թիւրք (1890)	410	
Եգիպտական միացեալ	482	50
Պանք տը Փարի	787	50
Օսմ. Տուրք. պարտաթուղթ	446	25
Ռիօ Թինթօ	530	
Մեռիտիոնալ	676	25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25	30
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսօլիտէ)	362	50

Լոնտոն, 25 Մայիս, ժամ 6 վայր — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	95	⅜
Օսմ. » Սէրի Դ.	17	13/16
» » » Ա.	42	
» » » Բ.	22	¾
» » » Գ.	17	¾
Փոխառութիւն 1877	—	—
Պանք Օթօման	12	15/16
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	94	⅜
» առանձ. (փրիվիլէժիէ) 1890	92	¼
Ռիօ Թինթօ	21	
Տօմանիալ (փոխառ. Տօմէյնի)	103	½
Եգիպտական 5%	85	½
Մօնօբոլ »	67	½
Ռուսական 1889	97	
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25	525
Այտընի երկաթուղի	20	½
Գասապայի երկաթուղի	12	½

Վիեննա, 25 Մայիս, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	85	
» Բէժիի բաժնեթուղթ	160	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	118	5
» Փարիզի »	46	70

Պէրլին, 25 Մայիս, ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	27½
» Փարիզի »	80	45
Ռուսլ Թղթադրամ	241	50
Օսմանեան երկաթուղի	73	60
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18	

ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ա.

Իննեւտասներորդ դարուս մէջ առ մեզ անգիր երգիծաբանք եղած են արիստոկրատիկ մասին համար Օրթագիւղցի Էօրտէկ Եսային, որ Ճանիկ և Պալեան Ամիրայից տուները գրեթէ անմեկին կ'օթեւանի եղեր, Զեօմէշ Յովհաննէս, Սամաթիացի ականաւոր Խենթ-Եղիսէն կաղանդամ, որոյ անբաժան ընկերն եղած է նոյնպէս Սամաթիացի Պույնուզլու-Կարապետ, որք ժամանակին դեմոկրատիկ դասուն զարմանախօսներն ու զուարճաբանններն եղած են գերազանցօրէն. Տօքթ. Սերվիչէն էֆէնտիի քեռայր՝ Նէնի Գարուցի Անտօնեան Աւետիս, որ մշակեալ միտք ունենալով հանդերձ, առաջնակարգ սրախօսներէն համարուած է, և Պալատցի Մաղաքաճեան ոսկերիչ Գրիգոր՝— որ ապա Տ. Սահակ քահանայ ձեռնադրուած է Մատթէոս Պատրիարք-Կաթուղիկոսէն — Նէտրէաբանութեան մէջ ոչ նուազ համբաւ ստացած է, ուր համանման լինել կը կարծուի հասարակօրէն Սամաթիացի ոսկերիչ Պապա-Իսրայէլն։

Ասոնց կարգէն են ժամագործ—Մկրտիչ, Նէնի Չէվրէլի Պնչատ-Խաչիկ՝ որք Նէվրուզ Ամիրային տունը յաճախելով, անդ հանդիսականներն աքանչացնելու և ուրախացնելու համար իրենց բնածիր տաղանդն ի գործ կը դնեն եղեր, յորոց սակի են Բրուտ-Գալուստ, Վարսավիրայ—Աըմխըմ—Հաճի Գրիգոր, Մուշտակագործ—Եսայի և ոսկերիչ գիրապարար—Յարութիւն անուանուած յայտնի անձնաւորութիւնք, որոց անձնիւրը մասնաւոր խրախճանութիւններ կը զուարթացնէ եղեր, մանաւանդ գի այս վեցեցունց համախմբութեամբն առաջնակարգ զուարճաբանութեան և զաւեշտարարութեան տեսիլ կը կազմակերպուի եղեր Ոսկեղէեր մէկ խորշն՝ ամիրայից Ամիրաներուն գլխաւոր ոստանը կազմող Խասգիւղի թաղին մէջ։

Նոյնպէս, ուրուախաղաց (հէյալճի) մակակոչեալ ժամանակակից ազգային անգիր երգիծաբաններ նկատուած էին Մեծ— ծիծաղաթերթին Տէր-Խմբագիր՝ Սըվաճեան Յարութիւնի հայրը, բնակեալ յինձիրտիպի՝ ի Պոլիս, և ոսկերչաց շուկայի միջնորդներէն՝ Հինտի-Եուսան Համբարձումը։

Զարդիս ունիմք թէեւ նշանաւոր կատակաբան և որովայնախօս Գուրպան-Յուսէփ էֆէնտին, բայց սորա ընդգրկած մասնագիտութիւնն տարբեր ճիւղի վերաբերելով, մեր ուսումնասիրութենէն դուրս համարած եմք զայն։

Ցանդրասահմանում գտնուողներն ալ չմոռնամք։

Ասեմ, անգիր երգիծաբան համբաւեալ Տփխիսեցի Զարաֆ Իւվանէն, և նորա համաշխարհիկ Տէր—Անդրէաս քահանայն։

Ի միջի այլոց՝ իրենց գրաւոր երգիծաբանութեամբ փայլեալ հռչակուած Վաճառական անուն թերթին հրատարակիչ՝ Տփխիսեցի Հանգ. Գէորգ Տ. Աղեքսանդրեանցը, և Թիֆլիզի Մեղուին Ղուլ-յէնն։

Բ.

Ո՞չ ապաքէն շուրջ կէս դար առաջ համարուած էին ի մայրաքաղաքիս՝ ժողովրդական Հայ երգիծաբաններ՝ Խաչատուր Միսաքեան և Յակոբիկ Մանուէլեան քաջայայտ անձնաւորութիւնք, որոնք ճեմարանական խնդիրն՝ իրենց ստգտանաց և հեգնութեանց առարկայ ընելով, ի նըպաստ Ամիրայից կամ Էսնաֆոյ թեր ու դէմ կործանելոց ոտանաւորներ գրած ու հրչակերութեան յանձնած են։

Իսկ զաւեշտական մատենագրութեան մէջ, իբր օժտեալ մասնագէտներ՝ բաց ի Պարոնեան Յակոբ էֆէնտիէն, կը յիշուին եւս Հիւնքեարպէյէնտեան Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ, Մէլթոնի հանգ. խմբագրապետ և վաղազրաւ կատակգուսան Գարեգին Ռշտունին, որք սակայն խիստ սահման տրամադրութեամբ երգիծաբան չեն ենթադրուիր։

Թողումք զաւագապատուի Քահանայն՝ որ յայտնի հրապարակուած չէ իբր ո՛ եւ է երգիծական գործով, ու յիշեմք Սըվաճեան Յարութիւն՝ որ ընտանեկան ծաղրարարութեան մէջ մասնագիտութեան հռչակ և կոչում ունէր, ինչպէս եւ սըրախօսն Ռշտունին՝ հանաքախաղերու նա մանաւանդ բեմական ծաղրակատակութեանց մէջ։

Եւ ահա՛ ասոնց կատարելագործեալ մարմնացումն է առանձնաշնորհեալն Պարոնեան Յակոբ, որ բնիկ Անդրիանուպոլսեցի գոլով, առտնին լեզուն Թուրքերէնն էր, և որ սակայն մայրենի լեզուն՝ այժմեան կարգ մը գրողաց համար տիպար և օրինակ հանդիսացնելու չափ ուսումնասիրած է և միանգամայն կարող է Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, Իտալերէն, Յունարէն և Պուլկարերէն լեզուներն հասկնալ ու գրել, ինչպէսև այսմ կը վկայեն զինք մօտուստ ճանչողները։

Գ.

Անշո՛ւշտ կը յիշեն բանասէր ընթերցողք մեր աստի յառաջ ծրագրած ու Հոյրէնէր օրաթերթի չորս թուոց միջոցաւ հրատարակած՝ Պարոնեանի գրական գործունէութեան մի համառօտ և ընդհանուր նկարագիրը։

Այժմ կ'ուզամ որպէս թէ յաւելուած մ'ընել այդ նկարագրին։

Պարոնեան էֆ. ոչ միայն ազգային կենաց, այլ եւ մեր երկրին նկարագիրն ուսումնասիրած լինելով, 1873ին, տեղական բարբառով հրատարակեց Թատրոնը՝ երկօրեայ ի շաբաթու լինելու պայմանաւ, և 40 50 թուոյ չափ շարունակեց, իւրաքանչիւրէն քանի մը հազար օրինակներ սպառելով։

Եւ ապա փորձեց Թէղէօսքէօմ (ժպիտ) անունով Թուրքերէն թերթի մ'արտօնագիրն ստանալ։ Բայց երբ չի յաջողեցաւ յայնմ, ազգային կենաց հանրագիտակ լինելու փառասիրութեամբ՝ կամ լաւ եւս հետամտութեամբ, նախ քան Անդրիանուպոլսոյ կողմանէ ազգ. կեդր. Երեսփոխան ընտրուիլն, առ սակաւ մի ժամանակ Ազգային Ժողովոյ ատենագրութիւնքը խմբագրելու համար դիւանագպիր կարգըւեցաւ, զոր փոխանակեց յետոյ Ներկայ գիւանադպիր Արփիարեան Միքայէլ էֆ. ի որ ցայսօր եւս կը շարունակէ այդ պաշտօնը։

Յայնժամ Պարոնեան՝ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ՝ կեդր. Վարչական պաշտօնէական դրութեան ժամանակ դատական խորհրդականին քարտուղարութեան պաշտօնի կոչուեցաւ, ուր ամսականներն, որպէս զարդիս, կանխիկ ու միահաղոյն վճարելի չէին, նոյնպէս եւ քմածին յաւելումներ շատ անգամներ տեղի չէին ունենար։

Յետոյ ուրեմն Պարոնեանի խիղճն ապստամբելով՝ չ'կրցաւ այդ պաշտօնին մէջ յարատեւել անդանօր, եւ հրաւիրուեցաւ յաշխատակցութիւն և ի գործակցութիւն Պատրիարքարանի Ներքին խորհրդականի Քարտուղարին կամ Դիւանապետին։

Շատ օրեր անձամբ գիտած էի զինքն որ յառաւօտէ մինչեւ ցերեկոյ անձանձիր կը հանապազորդէր ի նոյն, և գրկած էր նա պաշտօնը, կամ տարբեր բացատրութեամբ, պաշտօնը զինքը գրկած էր, այնպէս զի՝ յառեւտք Պարոնեանի սոյն գործունէութիւնը նոր իմն փափաքէ ծագումն առած կը կարծէին, մանաւանդ թէ Պատրիարքարանի նիւթական քաշլերութիւնն եւս ըստ ինքեան յայտնի էր։

Պարոնեան՝ մինչեւ Պատրիարքարանէն մեկնած օրը՝ պաշտօնին հաւատարիմ մընաց. Բայց դժբաղդաբար վճարմանց անկանոնութենէն ստիպուեցաւ խոնարհիլ հարկեցուցիչ պարագային առջեւ. Եւ կարծեմ այս վհատեցուցիչ պարագայն էր՝ որ հուսկ ուրեմն հեռացուց զինքը Պատրիարքարանի դիւանէն՝ և Պարոնեան ուզեց պահ մը մեկուսանալ Պէնալը կղզւոյն մէջ հաւաքումծութեամբ ժամանակ անցնելու առաջադրութեամբ։

Դ.

1882ին Միացեալ-Ընկերութեան մէջ Քարտուղարութեան պաշտօն վարած է։

Հանգ. Արշակ-Յակոբ էֆ. ի «Տնտեսական միութիւն» անուամբ հրաչակերտած ընկերութեան մէջ միայուն պաշտօն խոստացուեցաւ իրեն, բայց չկատարուեցաւ խոստումը։

Խոստում եղաւ նաեւ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի վերաշինութեան մէջ պաշտօն մը յանձնելու նմա, բայց չիրականացաւ։

Ապա Պարոնեան սկսաւ բաւական զաւեշտագրել մի և նոյն ժամանակ՝ ոչ միայն իւր սեպհական Խիկար ամսաթերթին, այլև տեղական ուրիշ թերթերու մէջ։

Սոյն միջոցին լսուեցաւ թէ Պապ-անուամբ կատակերգութեան մը ձեռնարկած է, յորում ընտանեկան զեղծումները եւ դրամօժիտի վատ սովորոյթը հարուածելու պատրաստուած է։

Երեք տարիներ առաջ, 1888ին, Խիկարի Տարեցոյցը գրեց՝ երկու ժամու չափ գըլխակոր և տքնաջոր աշխատելով յայն։

Ապաքէն Պարոնեան՝ գրելու համար՝ բնաւ չի բռնադբօսէր միտքն, այլ կը գրէ միշտ սահուն և վճիտ, ինչ որ կը բղխի մտքէն ու սրտէն։

Թէեւ, 1647ին Ջուղայեցի Սիմէոն վարդապետին ի Շօշ, և կամ Յովհաննէս վարդապետի մը (ապա եպիսկոպոս) ի Ջուղա հրատարակած Պարզատօմարէն ի վեր, հետզհետէ յԱմստերտամ, ի Լիվոռնոյ, ի Մարսիլիա, ի Վենետիկ, ի Վիեննա եւ ի Թրիեստ, յԱժտէրխան, ի Ս. Պետերբուրգ, ի Մոսկուա, ի Թէոդոսիա, ի Նոր-Նախիջեւան, ի Ռոստով, ի Տփղիս, յէջմիածին, յԵրեւան, ի Շուշի, ի Մոլտաւիա, ի Կ. Պոլիս, յԵրուսաղէմ, ի Զմիւռնիա, ի Կալկաթա, հրատարակուած են Տօմար, Լօռուտցոյց, Օրացոյց եւ այլ խորագրովք Տարեցոյցներ ու Տօնացոյցներ, բայց Վոսփորէն դուրս զաւեշտական հայերէն Օրացոյց կամ Տարեցոյց տպուած լինելը բնաւ չգիտեմք։

Արդարեւ ի Պոլիս զաւեշտական Օրացոյցներ հրատարակելու ջանքեր ու յաւակնողներ եղան նախ քան զՊարոնեան, և հրատարակեցին իսկ։

Եւ սակայն քաջայայտ է թէ ասոնցմէ և ոչ մին կրնայ հաւասարիլ և կամ գէթ մրցակցիլ Պարոնեան էֆէնտիի վաղապատրաստ Խիկարի Տարեցոյցին հետ, զոր այս պահուս իսկ վերծանելու բաղդն ունեցայ, և երբ յաւիտենական փառուն ունեցող գրական գոհար մը՝ կը փորձեմ ահա՛ անտի կրած տպաւորութիւններս ի գիր առնուլ և հրատարակութեան տալ։

Ե.

Այո՛, Խիկարի զաւեշտական Տարեցոյցն անդրանիկ է իւր տեսակին մէջ։

Անժխտելի է թէ Եւրոպացիք առհասարակ, յորս և Յոյնք, ունին բազմազան զաւեշտական Ալմանախներ, բայց բարեբաղդութիւն է մեզ Հայոցս համար որ մեք իսկ ունեցանք նոյնանման տետրեր՝ շնորհիւ այնպիսի հեղինակի մը որ գրական զաւեշտաբանութեան տիպար—կատարելագործիչը կրնայ իրաւամբ համարուիլ մեր ազգին մէջ։

Խիկարի գուշակութիւնք օդոց և եղելութեանց, իւրաքանչիւր ամսոյ նկատմամբ խիստ յարմար են։

Յունվարի, Ապրիլի, Նոյեմբերի և Դեկտեմբերի գուշակութիւնք մանաւանդ շահեկան և հետաքրքրական են։

Տարեցոյցին սկիզբը դրուած համառօտագրութիւնք նոր են թէ՛ նիւթոյ և թէ՛ ոճոյ կողմէն. Նոյնը կըսեմք նաեւ «Ժամանակագրութիւնք երեւելի անցից» վերնագրոյ տակ գրուած յոյժ ծիծաղաշարժ գիւտոց և իրաց մասին։

Փոխնքը կազմող ծաղկանց ամէնքն ալ ընտրելագոյն են, բայց, ըստ մեր կարծեաց, գեղեցկագոյնն և ամենէն գեղեցկաբոյրներն են առաջինը, հինգերորդն, իններորդն, երկոտասաներորդն, երեքտասաներորդը, չորեքտասաներորդն և ութեւտասաներորդն, որք կրնային խիստ լուրջ երկասիրութեան մէջ իսկ փայլիլ։

Նոյնը կրնամք ճշմարտել նաեւ Աստծներուն բովանդակութեանը համար։

Եթէ միայն Փունջն ու Առածներ պարունակուած լինէին Տարեցոյցիս մէջ, կարծէր որ այդ մատենիկն ամեն կարդալ գիտցող անձի սեղանին վրայ գտնուէր։

Սըխէ Նըխէ բերուած փոքրիկ պատմութիւնները գրեթէ միայն Պարոնեանի մը պատմելու բաներն են։

Մէբամէկէ մը չէշտակոտը՝ առանց ծիծաղելու կարդալ կարելի չլինելով հանդերձ՝ խիստ նուրբ ընկերական փիլիսոփայութիւն մը կը պարունակէ իւր մէջ։

Դիմագիտութիւնը Թերեւս ամենուն կարծեաց համաձայն չգայ։

Ահա մեր համառօտ տեսութիւնը համառօտագիծ Խիկարի Տարեցոյցներու նըկատմամբ, որոց մեծագոյն մասն երեք տարիներէ ի վեր դեռ ծախուած չէ, և ծրարեալ կը մնան գրատան մը փոշիներուն մէջ թաղուած։

Այսու հանդերձ, սիրելի է մեզ հաւատալ թէ վերոյիշեալ տարեցոյցն, որ միայն 1888 թուին համար պատրաստուած էր, իբր բարոյական ու չահագրգիռ հրապարակներուն համար, իբր հանապազօրեայ Տարեցոյց կրնայ կիրարկուիլ, և մինչեւ 1888 հարուստ տարիներ իսկ իւր թարմութիւնն ու այժմէութիւնն չկորուսանել։

Զ.

Կը խոստովանիմք թէ Օրացոյցներու սպառումներ արդարև տեսնուած են։

Կը յիշեմ Օրացոյցի սով մը, տագնապ մ'ինչպէս 1874ին օրացուցական մենավաճառութեան առթիւ՝ շատ տեղեր անօրացոյց (*) մնալով ստիպուեցան նախորդ Օրացոյցով անցունել, վասն զի Օրացոյցի նշանաւոր մենավաճառն Խասգիւղի հանգուցեալ Տ. Երեմիա քահանայն՝ որ իւր անձրոյ, Մայր-Եկեղեցւոյ մեծանուն Տ. Մեսրոպ տոմարագէտ քահանային յաջորդելով, շարունակ 32 տարի ազգային Օրացոյցներու յօրինիչն եղած էր, նոյն տարին չգիտեմք ի՛նչ պատճառաւ 10 000 հատ օրացոյց միայն տպել տուած էր, որք փութով սպառուած լինելով՝ ի գաւառս բաղում ուրեք կարելի եղած չէր ըղրկուիլ անոնցմէ. հետեւաբար Հայ ժողովուրդն իրրեւ անհրաժեշտ պիտոյք մը զուրկ գտնուեցաւ, և Օրէքէօ լրագրոյ մէջ ազդարարուեցաւ միանգամայն թէ՝ ո՛վ որ աւելորդ կամ մնացորդ Օրացոյց ունի, բարեհաճի ղրկելու զայնս Ֆրէնկեան գրատունն, ուստի կանխիկ պիտի ընդունի ղրկուածին արժէքը։ Ինչպէս և մի ոմն Ֆօքչանէն՝ քանի մ'աւելորդ Օրացոյց ունենալով, թղթատարաւ ղրկած էր զայնս յիշեալ գրատունը։

Եւ երբ Պարոնեանի պատրաստած 1888ի Տարեցոյցն՝ որ 32 գարուններ չարունակարար լոյս տեսնող Օրացոյցէն աւելի գնահատելի ու մտանորոգ երկասիրութիւն մ'է, է՞ր ուրեմն չգնահատուի, և Հայ բանասէրն մի քանի րոպէ չխաղայ ու չզբօսնու անով եւ չօգտուի, եւ այդ Տարեցոյցն երթայ թաղուի փոշիներու կոյտին մէջ՝ ազգն կամ անազգն ցեցերու եւ ուտիճներու ճարակ լինելու համար։

Է.

Երբ վերջին ժամանակներս ծանօթ Հայ բանասէրներէն ոմանք Պարոնեանի գրչուածոց մարմաջը կ'զգային, կը գանգատէին նոքա՝ է՞ր չգրէր նշանաւոր երգիծաբանը լրագրաց մէջ, քանի որ ձիրքն ունի գրելու, վրձինն ունի նկարելու, և այդ բնաւորական ճիւղին մէջ նոյն իսկ Եւրոպացի մեծանուն երգիծաբանաց կամ պարսաւախօսից հետ մրցելու բնազդն ունի։

Առ որս պատասխանեցաւ դժբաղդաբար թէ՝ Պարոնեան էֆէնտի ընտանեաց և զաւակաց տէր է, ապրիլ և ապրեցնել կուզէ, մինչ ի մեզ, ընդհակառակն, մարդուն գրելով ապրելու ժամանակն դեռ եկած չէ՛. ուստի՝ տխուր և անհետեւանք փորձերէ ու տոյժերէ զգնի՝ Պարոնեան էֆ. յակամայս իւր գրիչը կոտրած, և համեստ ու պատուաւոր վաճառականի մը քով, տոմարակալութեամբ զբաղած է՝ ճակատագրին անողոք վճռոյն համակերպելով, որ նորա երգիծաբանի բարոյաշէն դերն արդէն ամլութեան դատապարտեց, գոգցես Խիկարի համակիրներն իսպառ անժպիտ թողլու համար։

Պարոնեան Յակոբ էֆ. փաղուց քաջ համարակալ լինելով՝ մասնաւոր աշակերտաց տոմարակալութիւն դասախօսելէ զատ, ի հերուն հետէ որոշեալ ժամերու մէջ սկսած էր Ղալաթիոյ կեդր. վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտաց եւս տոմարակալութեան դասեր աւանդել։

Մինչ այս մինչ այն, և ահա՛ սիրտ ի թախիծ լսուեցաւ և կարդացուեցաւ լրագրաց մէջ թէ՝ Պարոնեան Յակոբ էֆ. հիւանդագին անկողնոյ կը ծառայէ ի մեծ տխրութիւն և ի սրտացաւութիւն իւր ջերմագին սիրելեաց և ծանօթից, եւ և նորին հիւանդութեան շարաշուք լուրն առնող անծանօթից։

Օրհնեա՛լ լինին ուրեմն նոքա որ Ազգին հայրենաժառանգ բարեսրտութեան և բարեգործութեան կոչում ընել ինքնայօրդոր յօժարեցան, նախաձեռնելով հրաւիրել համայն ազգայնոց կարեկցութիւնն ու գթառատ սէրը հիւանդակոծ և տառապեալ համակրելի Պարոնեան Յակոբ էֆէնտիի նման անձնաւորութեան մը վրայ, որոյ առ սէր անկեղծութեան՝ կենաց հանգամանքն եղած է «Աւելի կը սիրեմ խոտ ուտել և ուղիղ մարդ մնալ, քան պանակ լիզել և բարիք վայելել» վեհիմաստ տողերը։

Ա. Թ. Ա.

(*) Ծան.— Թէ՛ ի 1865 ուղեւորութեանս եւ թէ՛ ի 1882 ուխտագնացութեանս մէջ այնպիսի տանուտիրական գիւղերու պատահեցանք, ուր Նոր Օրացոյցն դեռ ստացուած չլինելով նախորդ տարւոյ օրացոյցներուն համեմատ՝ իրենց օրերը կը վարէին։

ՀՆԴԿԱԿԱՆ ԱՌԱՍՊԵԼ

«ԹՈՒԼՍԻ»Ն

Տէխանի լերանց բարձր լեռնադաշտերուն վրայ՝ հորիզոնն անհուն է. Հեռուն կը տարածուին անսահման դաշտեր. և տեղ տեղ կարծես ժայռերը կուզ մը կը ձեւացնեն դալարեաց մէջէն՝ ցցելով իրենց ապառաժուտ գըլուխներն. Արտերուն մէջ, թաւշեայ դորդերուն եզրը, կը փայփլայ երբեմն ճակ մը արեգական ճառագայթներուն տակ. Երբ արծաթեայ հայելի. Աստ անդ, ուշադրաւ են երկաթաքարի կոյտերը, ձեւակերպելով երկնից վրայ գըեակի ուրուականներ որք երազելու պէտք կ'ազդեն։

Ճանապարհորդը կ'անցնի. Միեւնոյն տեսարաններ կը կրկնուին դարձեալ ու դարձեալ իւր աչքերուն առջեւ, և վերջապէս կը նշմարէ հեռուն, Հայտերապատի արեւելեան կողմը՝ մեծ անտառներ, որք դալարագեղ կը բարձրանան դաշտին վերեւ. Նիհար հօտեր կ'արածին այդ սակաւաբեր հողին վրայ, իսկ բնակիչք ի հարկին տեղափոխելով կը բնակին գիւղակաձեւ շարուած հիւղերու մէջ։

Այդ հիւղերուն մէջտեղ կը կանգնին չաստուածոց նուիրեալ մատուռներ, ուր գիւղացիք կուգան ամեն օր աղօթել նախապաշարեալ ջերմեռանդութեամբ, դառնալով ու վերադառնալով անդադար այդ մատուռներուն շուրջը և մրմռալով կապկական խօսքեր. Ո՞րն է արդեօ՞ք այն չաստուածը զոր կը պաշտեն անդ. Պուտտայի՞ն է արդեօք. Հաւանական է. բայց իրենց ջերմեռանդութեան մեծագոյն առարկան է փոքր և ջնջին երեւոյթով բոյս մը որ կ'անցունէ իւր հեզ կեանքը փոքր թաղարի մը մէջ և զոր երկիւղածը կը ջրէ ու կը խնամէ մեծարանօք. Բուսաբանք կը կոչեն զայն Օջիմում սանքթում. սանքթում կը նշանակէ «սուրբ». Այո, սուրբ է այդ տկար բոյսը, և այնքան սուրբ որ համայն Հնդիկներն առանց որ եւ է վէճի ընդունած են նորա սրբութիւնը. Զէ՞ մի որ դայեակնին օրօրած են զիրենք այդ բոյսին առասպելովը։

Առնօք Տէխանի այդ բարձր լեռնադաշտերուն վրայ կը բնակէր մի բարեպաշտ կին, որոյ բարեպաշտութիւնը իբր օրինակ կրնար ծառայել ամենէն աւելի երկիւղած խիղճերուն. Թուլսի կը կոչէին զնա. Ոչ մի խոստութիւն զոր չի գիտնար և չի գործադրէր. Դժուարագոյնք ամենայաւ կը թուէին իրեն և կը ջանար ալ աւելի տաղտուկ հնարել, որպէս զի հաճելի ըլլար աստուածայինն Վիշնուի (1) որով լի էր իւր հոգին։

Այսպէս առաքինի կենօք երկար տարիներ ապրելէ վերջ, Թուլսի խնդրեց Վիշնուէ որ կին առնու զինքը, իւր ջերմեռանդութիւնը վարձատրելու համար. Բայց Վիշնու ունէր կին մը, գեղեցիկն Լաքշմի, որ տհաճ ու վէս, և կարի նախանձոտ, կասկածով կ'ունկնդրէր իւր ամուսնոյն ուղղեալ ուխտերուն։

Ի սկզբան ուշ չի դրաւ Թուլսիի բաղձանաց, զի բազում էին մահացուք որ կը խնդրէին իրմէ զայդ շնորհ։

Բայց վերջապէս, Հագրշմի տեսնելով որ Վիշնու նորա մշտատեւ աղօթքներէն և յարաճուն սրբութենէն ի գութ կը շարժէր, ուզեց վերջ տալ այդ ցանկութեանց՝ որոց հետեւանքը կրնար վտանգի ենթարկել իւր ամուսնական իշխանութիւնը, ծանր խօսքերով ամուսնոյն վրայ յարձակեցաւ, յայտարարելով որ Թուլսիի աղօթք կ'սկսէին յանդգնութեան իսկ չափն անցընել. Եւ այն ատեն գործածելով իւր զօրութիւնը, անէծք ձգեց այդ յանկուցիչ արարածին վրայ եւ զայն ըրաւ խոնարհ բոյս։

Այդ բոյսն էր Օջիմում Սանքթում, Թուլսին։

Հագիւ այդ կերպարանափոխում կատարուած՝ Վիշնու հողմիկին թեւերը փոխ առնելով եկաւ բոյսը փայփայեց և նորա տերեւներուն մէջ հծծեց. «Հեզ և դժբաղդ արարած, խաղաղութեամբ աճէ. Միացեալ պիտի մնանք մենք, թէպէտեւ երկնային նախանձ մը ուզեց զմեզ բաժնել ի միմեանց. Դու միմիայն Շալկրամին (2) մօտը պիտի կարենաս ապրիլ և Վիշնու ալ քեզ համար Շալկրամ պիտի ըլլայ։»

Արդարեւ Թուլսին լաւագոյնս կ'աճի Շալկրամ կոչուած բրածոյ խեցւոյն մէջ. Երեցս երջանիկ են այն մահկանացուք որ միանգամայն ունին թէ՛ Թուլսին և թէ Շալկրամը. Անոնք որ միայն այս վերջինն ունին, խնամով կը պահեն զայն թանկագին պատեաններու մէջ, զոր ամեն օր այդ պատեաններէն կը հանեն լուալու, խնկելու և պաշտելու համար. Կը պահեն՝ լուալու համար գործածուած ջուրն, օրհնեալ ջուր, քաւութեան ջուր, զի Շալկրամին դպչելովը միայն հոգւոյն բոլոր մեղքերը քաւելու յատկութիւնն ընդունած է։

Թարգմ. ՄԻՔ. Յ. ՆՈՐ.

(1) Հնդկական կրօնից երեք մեծ չաստուածներէն մին։

(2) Ամմոնիթ կոչուած բրածոյ (fossile) խեցւոյն հնդկերէն անունը։

ՏԱՐԵՐՔ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԵՕՔ Ի Ս. ԹԵՐՋԵԱՆԷ

Սոյն 112 երեսներէ բաղկացեալ տոյն գասագիրքն որ դիւրըմբռնելի եղանակաւ կ'ուսուցանէ միանգամայն ֆրանսերէն լեզուի քերականութեան առաջի մասին ամ նակարևոր կանոններն ու սկզբունքները, յատկապէս պատրաստուած է ներկայ դպրոցական շրջանին համար. կը պարունակէ ատրեճանաւոր ընտիր հատուածներ և բառցուցից վէպեր, և ի գիւրութիւն ուսանողաց իւրաքանչիւր հատուածի գլուխ գրուած են բառից և ոճերու նշանակութիւնք. Գին 3 ղրշ. 0 0 20 փրշ.

Կեդրոնատեղին է Մերճան փողոց թիւ 33 Աշճեան գրատունը. 1166 [illegible]—3

ՏՕՔԹԼՕՐ Յ. ԷԼՄԱՍԵԱՆ

վկայեալ Փարիզու բժշկ. համալսարանէն ՄԱՍՆԱԳԷՏ ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Ի Բէյ— Մեծ փողոց թիւ 247.

Ֆարմաշի Պըէյինկէս կից

Իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի իւր բնակարանին մէջ ամեն օր կէս օրէն մինչ ի ժամ 3. (Ը. Ե.). Ուրբաթ օրերը ձրիաբար կը դարմանուին հիւանդները։

Նոյնպէս երկուշաբթի օրերը կը գտնուի առաւօտեան ժամը 10 էն մինչ ցերեկ (Ը. Ե.) ի Պոլիս Եէնի Ճամի թիւ 12 Վարդաննեան դեղարանն ուր ձրիապէս կը դարմանէ հիւանդները։

24 30—30

Ա. Ք. Գ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Վելզոուն շոգենաւը, նաւապետ Քէնտրիք, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ հասաւ։

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԸՐԱՍԹԸՐԻ

Բիրինճ պապալը Թիմուր քարեօլա ատէտ եւզ, պէհէր գըյեէի ճէտիտի պիր ղըուշ եիրմի տօգուզ փարա։

Եէրլի խիմալը Թօգմագլամըշ քեօսէլէ գըյեէի ճէտիտ տեօրթ պին, պէհէր գըյեէի ճէտիտի օն իւչ ղըուշ օն պէշ փարա։

Եէրլի խիմալը սիեահ եաղը քեօսէլէ գըյեէի ճէտիտ իւչ պին պէշ եւզ, պէհէր գըյեէի ճէտիտի օն տեօրթ ղըուշ։

Եէրլի խիմալը պէյազ սապօնը քեօսէլէ գըյեէի ճէտիտ իքի պին պէշ եւզ պէհէր գըյեէի ճէտիտի օն եէտի ղըուշ եիրմի բարա։

Ավճը պօրուսու ատէտ պին իքի եւզ, պէհէր ատէտի օթուզ պէշ ղըուշ։

Նիքէլ ճէտէտ գըէէ եւզ, պէհէր գըէէի ճէտիտի եալի ղըուշ։

Սարաճխանէ անպարը իլէ մուլթազ Փաբրիգասընա պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը միգտար ալընմագ իւզրէ մըճըր քեօմիւրի պէհէր քանթարը ճէտիտի օն իքի ղըուշ եիրմի փարա։

Քարտիֆ մատէն քեօմիւրիւ պէհէր քանթարը ճէտիտի եիրմի իքի ղըուշ։

Նիզամիյէ անպարլարը իչիւն միւպայեա օլունմագ իւզրէ, մեվգըի միւնագասաեա գօնուլան պալէատէ մուրագգամ սէքիզ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ թալիպլերի եօհտէլէրինտէ օլուպ, մալիսի Ռումինին օն ալթընճը կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագըսալարը իճրա օլունարագ, մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն, իթասընա վէ օն եէտինճի կիւնիւ եւզատէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 Մայիս 1891 972

Նօ. 13

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԸՐԱՍԹԸՐԻ

Թարապլուսը Ղարպ Ֆըրգասը իչիւն մահալլինէ թէսլիմինէ գատար քեաֆֆէի մէսարիֆի միւթէահհիտինէ այիտ օլմագ իւզրէ, միւպայեա օլունաճագ օլան պէշ եւզ պին գըյէէ տագիգին պէհէր գըէէսի ալթմըշ իքի փարաեա վէ տօգուզ պին իւչ եւզ օթուզ իքի քիլէ պուղտայըն պէհէր քիլէսի սէքսէն պէշ ղըուշ, վէ օթուզ պիր պին իւչ եւզ օթուզ իքի գըէէ չէքէրին պէհէր գըէէսի իքի ղըուշ եիրմի եէտի փարաեա, վէ իքի եւզ գըրգ ալթը պին գըէէ Մըսըր բիրինճինին պէհէր գըէէսի եէթմիշ եէտի փարաեա, վէ օթուզ պէշ պին գըէէ Նօհուտըն պէհէր գըէէսի եէթմիշ պէշ փարաեա թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ, մալիսի Ռումինի օն պէշինճի չէհշէմպէ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնիւ եւզատէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան հէրէ թէգալիպ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

12 Մայիս 1891 973

Նօ. 14 1—3

ՀԸՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵԱՆՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — **ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ**

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 2,170,355

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐԻՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բռնական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի նեղելոյն համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 Ա սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

CIGARETTES INDIENNES
DE GRIMAULT ET Cie
Pharmaciens à Paris

Բարիստէ մուզիմ նըրիմոլ վէ Գումբանեաբընին թէրթիփ իյլէտիչ օլտուղու, վէ Սիկարէթ ինտիէն թապիր օլունան իչ պու սիկարալար, Թըքնէֆէս, վէ սինիրտէն հասըլ օլան էօքսիւրիւք, պօղազ վէ սէս զըրըլմասը, վէ եւղոտէքի սինիր սըզըլընա վէ ույգուսուզլուղա բէքք այիտէլի օլուպ, մէզքիւր իլէթլէրէ տիւչար օլանլար, իչ պու սիկարանըն թիւթիւնիւնիւ, իչէրի չէքմէլէր, էլ վէրիր, խասթալըղըմընտան տէֆ օլուր։ Խըրթլաղ վէրէմի իլէ ինսանըն նէֆէս ալըշ վերտիկի ալէթլըրընա մախսուս քեաֆֆէյի էմրազը էյիլէշթիրիր։

Հէր պիր սիկարըն իւզէրինտէ, Կրիմոլ վէ Գումբանեասընըն իմզասը վար տըր։

Սաթըլըր պէօյիւք էճզախանէլէրտէ։

Բարիստէ վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօլու մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզաճանէլէրտէ պուլունուր. C

Արուեստից պաշտպան մեր Ինքնակալին՝ Օգոստ. Սուլթանի առ. մենաբարձր գնահատութեան արժանացած ընտրելագոյն Ֆանէլա ապրանքներէ մեծ քանակութեամբ ի վաճառ կը հանուին այս անգամ մեր հիւսարանին մէջ

Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ ԵՒ ԵՂԲ.

Մահմուտ փաշա, Թիւրքճիլեան Թ. 26

Հիւսարանը Ֆրանսական գերավանց ապրանաց նոյն և նմանը պատրաստելէ զատ, յաճախորդաց կ'ընծայէ մեծամեծ առաւելութիւններ թէ՛ գնոց աժանութեան և թէ՛ ապրանաց դիմացկունութեան եւ չի քաշուելուն կողմանէ։

Ըստ խնդրանաց կրնան պատրաստուիլ մետաքսէ չքնաղագոյն շապիկներ ամառուան տաքըշ զովացնող։

Անխառն բրդէ բարակ և թանձր, մանածէ, եւն, Արանց, կանանց և աղայոց համար։

ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ ՑԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ։

Պարզ ձեւերով եւ ըստ խնդրանաց, ամենէն նրբաճաշակ անձանց քմահաճոյքին յարմարող ձեւերով պատրաստութիւն։

Յաճախորդք վերջին ծայր գոհ պիտի մնան մեր ապրանաց ազնուութեան, տեսակին, գնոյն, դիմացկունութեան եւ այլն մասին։ 271 ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԽՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

Բարիզի Բժշկական Ակադեմիայէն անուանեալ յանձնախումբ մը, ուսումնասիրելու համար Պելլոքի Ածուխին ազդեցութիւնը, հաստատած է թէ Ստամոքսի ցաւերը, Դժուարին կամ ցաւագին մարսողութիւնք, Խիթք, Ստամոքսի գաղութիւն, փսխելու տրամադրութիւն և այլն, կը դադրին երբ մարդս մեկ քանի օր գործածէ այս դեղը, կամ փոշիէն, կամ Բասդիլէն։ Սովորաբար հանգստութիւնը կ'զգայուի առաջին անգամէն իսկ. ախորժակը կը բացուի և այդ հիւանդութեանց մէջ սովորական եղած պնդութիւնը կ'անհետանայ։ Պելլոքի Ածուխին հականեխական յատկութիւնք զայն ազդեցիկ և անվնաս դարման մը կ'ընեն համաճարակ հիւանդութեանց մէջ, ինչպէս Թանչքի, փոր դզուցքի, քոլէրինի, ժանտատենդի։ Պելլոքի Ածուխը կը գործածուի թէ՛ այս հիւանդութեանց առաջքն առնելու և թէ՛ բուժելու։

Փոշիէն իւրաքանչիւր շիշը և Բասդիլներուն իւրաքանչիւր տուփը պարտին ունենալ Տր Պելլոքի ստորագրութիւնն և կնիքը։

Կը ծախուի ամէն դեղատանց մէջ։ 2203

NEVRALGIES ՋՂԱՅԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ԽԻԹՔ, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՔԹ. ՔՐՕՆԻԷԻ ԱՆՏԻՆԷՎՐԱԼԺԻՔ գեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պահանջել Գործարանատերը Միութեան գրոշմը. Կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնժ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէզիքի և ընկ., գեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ. 2218

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն հանուած աղով, ախորժահամ են և ապահով դարման մ'են դիւրամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սրուակներու և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր դեղագործաց քով։ 2203

Marque de Fabrique

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱՊՐԱՄ ստացած 1883ի Ամսդերտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի ձէթ պատրաստութիւնք կօթթօնի վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծղանի մեկ շափը՝ պատիճ մը (քոբսուլ) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է որ մինչեւ 20 հատ կօթթօն վէրն առնուլ առանց մնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր գրգռում մը յառաջ կը բերեն։

Անհամապետ ...... Բէբէ ...... ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆի հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի. 20 լիտր ջրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները 2½ Ֆրանքի։ 274

ՄԻՍԹՐԸՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փերնիճ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներեւոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, "Ներկ չէ, և ամենեւին զեան մը չըներ։ Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առացիր Տիկին Ս. Ա. Ալլընի Համաշխարհական մազի նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամեն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անգլիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եւրոպական քալտըրըմ Խոմօն Բարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգիտօսի անուշահոտութեանց խանութը։ 2218

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿԱՐՈՂ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ.—Վերջին քսան և հինգ տարւոյն մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անզգամութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ գժտուրամարդութիւնը, ջղային եւ արեան հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ աղատումը. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու ..., և է կորուստ որ յառաջ եկած է ... ։

Ջղային տկարութեան եւ տարր հեռաւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն եւ ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հէ-թ եւ ուղեղային զգայութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ զգայութիւնն է. Առնական կորովը կը կենդանացնէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հանդէս եւ առողջ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ։ Ախորժահամ է, կը զտէ եւ կը ճոխացնէ արիւնն եւ նոր առողջութիւն մ'կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեւնուի գոր ծածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ եւ կորովութեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը չատտոց ի վեր ... էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է։ Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ եւ կազդուրիչ։ Դէմքը կ'սկսի լինալ, չրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնուն։

Զգուշացէք տարր նմանութիւններէն։ Տօքթոր Լալորի ճշմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է ... մէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England վրան փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ ... բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծիք։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
2214 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏՍ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց Վարժարան, պաշտօնատեղին քով, կալաթա Թըամուէյլ, 95 եւ 97

VIN DE PEPTONE
CHAPOTEAUT

ԳԻՆԻ ՇԱՊՕԹՕՅԻ

Կերակուրները ստամոքսային հիւթի զօրութեամբ մի մասնաւոր նիւթի կը փոխարկուին որ բէբթօն կը կոչուի և որ արեան մէջ անցնելով մարմնոյ այլ և այլ մասունքը անընդհատ վերականգնելու կը ծառայէ. ուստի եթէ ստամոքը հիւանդ լինի, առ ամենակարեւոր գործողութիւնը 'ի կատար հանելու ոյժն ու զօրութիւնը չը պիտի ունենայ բնականապէս. տոր համար Մ. Շաբօթօ բէբսինի միջոցաւ բէբթօնի վերածեալ եզի մասէ նոյն իսկ ստամոքսի ուղղակի գործողութենէն արտադրեալին նման մի բեբթօն ձեռք բերած է որով կրնան մնուանել շատ ծանր և բոլորովին մարսողութենէ զուրկ ստամոքս ունեցող հիւանդներ, ինչպէս են անարիւնք, հիւծեալք, ապաքինեալք, և զանազան պատճառներով տկարացած անձինք. ասկէց զատ կրնայ նաեւ տղայոց աճումը դիւրացնել և ծերոց ալ սնունդ մատակարարել.

CHAPOTEAUT Pharmacien, 8, rue Vivienne, PARIS C
Et dans les principales Pharmacies.

COMP RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 13/25 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 14/26 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով։

Դշ. 15/27 Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 11ին։

Դշ. 15/27 Սուրհանդակ՝ դէպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 16/28 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ուր. 7/29 Շրջուն սուրհանդակ դէպի Մօն-Աթօս, Սէլանիկ, Պիրէոս, Քիոս, Զմիւռնիա և Սուրիա, Բոր Սայիտ և Աղեքսանդրիա. երեկուան ժամը 4ին։

Ազդ.—Մայիս 14/26, երեքշաբթի օրը կ պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող սուրհանդակը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

ՈՉ ԵՒՍ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ — ՈՉ ԵՒՍ ԱՐԵԱՆ ՆՈՒԱԶՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԱԼ–ՊՈՏԷՆԻ ԵՐԿԱԹ

2218

Այս բաղադրութիւն մեծագոյն յաջողութեամբ կը յանձնարարուի Ֆրանսայի գլխաւոր բժիշկներէն, որք, յետ գործածութեան, նախամեծար համարած են զայն միւս երկաթախառն պատրաստութիւններէն։

Այս երկաթ, շուտով հոտ չունի, մեծ դիւրութեամբ կ'առնուի կիներէն և մանուկներէն

Պնդութիւն չի տար, ստամոքսը չի գրգռեր, ակռաները չի սեւցներ։

Կեդրոնատեղի՝ ՇԱՆՆԻ ԵՒ ԺՈՐՏԱՆ, 1, Կամուրջի հրապարակ, Պոլիս

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!
Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS
Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la
LIQUEUR DE L'ÉTOILE
du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par
Mario LECHAUX, Phn-Cte, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX
Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.
DÉTAIL : Dans toutes les bonnes Pharmacies.

Պատասխանատու Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ... ԱՐԵՒԵԼՔ ...

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1891 Մայիս 4 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրէնութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Ետրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամերը.

11 — Ենիքէօյ. Մեգր. Պէյ. Թարբ. Ենիքէ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար (Հիսարի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 33
11 40 Ենիքէօյ Մեգարբ. Պէյլերպ. Թարբ. Ենիքէ. Պոյաճք Ռ. Հիսար. (Հիսար շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբ. օրեր ժամ 12 ին Պեպէք պիտի հանդիպի) 18
12 40 Ենիքէօյ. Մեգարբ. Պէյլերբ. Թարաբ. Ենիքէօյ Ստենիա Միրկ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտ գիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի և ուրբ. օրեր 1 15 ին Պեպէք պիտի հանդիպի) 38
12 35 Ռ. Ա. Գավաք Մեգր. Պէյլբ. Թարաբ. Պէյքօզ անկից մինչ. Գանտիլի. առաւ Ասիական եզերքի նաւամատոյցները հանդիպելով Օրթագ և Գանտիլլիի շոգ. պիտի հաղորդակցի. բացի ուր. օրերէ Վանիք. Չենկ. Պէյլ. Գգկ. Պեշիք] 17
1 30 Ենիքէօյ. Մեգր. Պէյ. Թարբ. Ենիքէ. Պեշիք. [Ենիքէ. շոգ. պիտի հաղորդակցի բացի ուր. օրէրէ] 39
2 — Ենիքէ. Ստեն. Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. բացիուր 20
2 15 Ա. և Ռ. Գավաք Ենիքէ. Մեգարբ. Պէյ. Թար. Պէյքօզ անդիՊանտ. Պեշիք. Գնտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի ուր. օրեր ժամ 2ին Վանիք. Չենկէլ. Պէյլեր. Գգկ. 21
2 45 Ենիքէօյ. Մեգարբ. Պէյլերբ. Թարաբ. Ենիքէ. Ստեն. Միրկ. Պոյաճ Ռ. Հիսար. Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք. 18
4 15 Ենիքէօյ Մեգար. Պէյլերբ. Թարբ. Ենիքէ. Ստենիա Միրկ. Պոյաճ. Ռ. Հիսար. Պեպէք Պեշիք. Պեպէքի նաւամատոյցը պիտի հաղորդակցի ուր. օրերը Արնվ. Գուր. Օրթ. 38
5 45 Մեգր. Պէյլերբ. Թարբ. Ենիքէ. Ստենիա Միրկ. Պոյաճք Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պեշիկ. 23
7 — Ենիքէօյ Մեգար. Պէյլերբ. Թարաբ. Պէյքօզ Բաչէ. Ենիքէ. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնաւ. Չենկէլք. Պէյլեր. Օրթագ. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ. 22
8 — Ա. և Ռ. Գավաք Ենիքէօյ. Մեգար Պէօք. Թարաբ. Ենիքէ. Ստեն. Միրկ Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պեշիք. 17
10 — Մեգարբ. Պէյ. Թարաբ. Ենիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթագ. Պեշ. 34

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 5 Ենիքէ. Ստենիա Պոյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթագ. Պեշիք. 20

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 — Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթագ. Պեշիք. 22
11 30 Պեպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պեշիք. 20
11 50 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիկ. 28
12 25 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք 22
12 20 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 25
1 5 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. Գավ. 33
1 25 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 28
2 — Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պեշիք. (Ուրբաթները 2 15ին) 25
2 10 Օրթագ. էն ուղղ. կամուրջ. 17
2 30 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. (բացի ուր. է) 20
3 5 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշ. 2
3 45 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պեշիք. 18
4 30 Պեպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պեշ. Գավ. 25
5 10 Պեպ. Արնվ. Գուրչ Օրթագ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
10 10 Միրկէօն ուղղ. կմրջ. 38
11 10 Պեպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

11 20 Վանիք. Չենկէլ. Պէյլեր. Գուզ. 21
12 30 Պէյքօզ Բաչէսը. Զուր. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթագ. (Գանտիլ. պիտի հաղորդակցի) (Ուրբաթները բացի Օրթագ. էն Վան. Չենկ. Պէյլ. Գուզկ. Պեշիք. 25
12 40 Պեպէք Գանտ. Վանիք. Չենկէլ. Պէյլեր. Գուզ. Պեշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
12 20 Պէյքօզէն Բաչէսը. Ենիքէ. Զուր. Գնլճ. Պոյաճք Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Անվ Չենկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պեշիք Իւսկ. Գավ.
1 10 Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պէյլ. Գգկ. Պեշ. 34
1 15 Պէյքօզ Բաչէսը. Զուր. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. Օրթ. (Գանտ. պիտի հաղորդակցի) [Ուրբաթները Վանիքէօյ Չենկէլքէօյ Պէյլ. Գուզկ. Պեշիքթաշ կը հանդիպի 17
1 45 Պէյքօզէն Ենիքէօյ, Ենիքէօյէն ուղղակի կամուրջ իջնող շոգ. ին հետ հաղորդակցելէ յետոյ Եւրոպական եզերքը գտնուած բոլոր նաւամատոյցները պիտի հանդիպի մինչեւ Պեշիք. 20
2 5 Գանտիլ. Վանիք. Չենկէլք. Պէյլեր. Գուզ. Պեշիք [բացի ուրբաթէ] 32
3 — Գանտ. Վանիք. Չենկէլք. Պէյլերպ. Գուզկ. Պեշիք. (Բացի ուրբաթէ) 34
3 — Պէյքօզ Բաչէսը. Զուր. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Պեշիք. (Գանտիլլիի շոգենաւուն կը հաղորդակցի ուրբաթները 2 30 Վանիք. Չենկ. Պէյլ, Գգկ. Պեշիք. պիտի հանդիպի) 21

3 50 Գան. Վան. Չենկ. Պէյլ. Գգկճ. Իւսկ. 39
4 10 Պէյքօզ Բաչէ Զուր. Գանլ. Ա. Հիսար. Գանտ Վանիք. Չենկ. Պէյլ. Գգկ. Պեշ. (Ուրբաթները, 4 30ին Մեգար. Պէյ. Թարաբ.) 33
6 — Արնվ. Չենկ. Պէյլ. Օրթ. Գգկ. Իւսկ. Պեշիքթաշ 2
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չենկ. Պէյլ. Օրթագ. Գուզկ. Պեշիք. Իւսկ. 20
9 — Պէյ. Թարբ. Պէյք. Բաչէ. Զուրք. Գանլըճ Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չենկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 25
10 — Պէյքօզէն Բաչէ Զուրք. Գանտլ Ա. Հիսար. Գանտ. Չենկ. Պէյլ. Գուզ. Իւսկ. ուրբաթները 10 15ին Մեգարպուրնուէն մեկնելով Պէյ. պիտի հանդ. 21
11 — Գգկնճ. էն ուղ. կամուրջ (բացի ուր. է) 20
10 30 Չենկէլքիւղէն ուղղակի կամուրջ 28

(Բացի կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը.

12 10 Պեշիք. Օրթագ. Գուր. Արնավուտ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյ. Մեգարբ. Ենիքէ Ռ. Ա. Գավաք (Ուր. օրերը Ենիքէ. և Պէյքօզ պիտի հանդիպի) 21
1 10 Պեշիք. Օրթ. Արնվ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Ենիքէ. Թարբ. Պէյլ. Մեգար. Ենիքէ. 18
2 15 Գավաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլեր. Չենկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաչէ. Պէյք. Թարաբ. Պէյ. Մեգ. Ենիքէօյհասլլը 22
2 30 Պեշիք. Օրթագ. Գուրչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ Ենիք. Թարաբ. Պէյլ. Մեգր. Ենիքէ 38
3 30 Իւսկ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք 25
4 — Պեշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճք. Ստեն. Ենիք. Թարբ. Պէյլերբ. Մեգարբ. Ենիքէօյ. 28
5 15 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթագ. Պէյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Զուրք. Միրկ. 20
6 — Գավաթ. Պեշիք. Օրթագ. Գուզկուչ. Արնավ. Պեպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյքօզ Թարաբ. Պէյլերբ. Մեգարբ. Գավաքներ 17
7 — Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ռ. Հիսար Պոյաճ. Գանլ. Ենիք. Թարբ. Պէյլերբ. 25
8 30 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարբ. Մեգար. Պէյ. 34
9 20 Պեշիք. Օրթագ Գուրչ Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ [ուրբաթ օրերը Ենիք. Թարբ. Պէյլ. Մեգար. 38
10 — Ենիք. Թարաբ Պէյլ. Մեգր. Ենիքէօյհասլ. [բացի ուրբաթ օրերէ] 39
10 5 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարբ. Պէյ. Մեգր. Ենիքէօյ, (ուրբաթները 10 վրկ. առաջ) 33
10 45 Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ստեն. Ենիք. Թարբ. Պէյլերբեյէ. Մեգար. Ենիքէ. (ուրբաթները չկայ) 17
11 20 Ենիք. Թարբ. Պէյ. Մեգր. Ենիքէ. [ուրբաթները Պոյաճըքիւղ] 38
11 35 Պեպէք Ռ. Հիսար Պոյաճ. Միրկ. Ստեն. Ենիք. 20

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը.

11 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար 22

12 30 Ուղղակի Պեպէք 33
12 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար 28
2 30 Ուղղակի Պեպէք 2
4 30 Ուղղակի Պեպէք (բացի ուրբաթէ) 32
10 30 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 22
11 15 Գավ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Պոյաճք. 28
11 45 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք 21
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 22

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը.

12 20 Գուզկ. Պէյլ. Չենկ. Վանիք. Ա. Հիսար Գանլըճա Բաչէ Պէյքօզ Ենիք [բացի ուրբաթ օրերէ] 20
1 10 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Պէյլեր. Չենկ. Պեպէք 25
1 25 Ուղղակի Գանտ. (բացի ուրբաթներէ) 34
2 25 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ) 34
2 40 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուրք. Բաչէ. Պէյք. ուրբաթները Թարաբ. Պէյ. Մեգարբ. 33
4 20 Գավաթաշ Իւսկ. Պեշիք. Գուզ. Օրթ. Պէյլ. Չենկ. Արնվտ. 2
3 15 Ուղղակի Գանտ. 39
8 30 Գուզ. Պէյլ. Չենկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուրք. Բ. պահճէ Պէյքօզ [ուրբաթ օրերը 8 15 Մեգր. Պէյլերպ] 21
9 25 Գավ. Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ Ա. Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. Ենիք. Բաչէ. Պէյքօզ 2
9 55 Գուզկ. Պէյլեր. Չենկ. 28
10 10 Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուր. Բաչէ. Պէյք. Թարբ. Մեգր. Ռ. Ա. Գավաք 18
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 20
10 50 Պեշիքթաշ Գուզկ. Պէյլեր. Չենկէլ. Վանիք Գանտ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտիլլիէն Պէյքօզ գացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 32
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուր. Բաչէ. Պէյքօզ (ուրբթ. Գուզկ.) 25
11 45 Գավթ. Գուզ. Պէյլ. Չենկ. Վանիք. 34
12 — Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուր. և շաբաթէ) 6

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 10 15 Մեգր. շոգենաւ մը մեկնելով, Պէյլ. Պէյքօզ Բաչէ. Զուրք. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Չենկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

Ամէն ուրբաթ երեկոյ ժամ 11ին Մեգր. շոգենաւ մը մեկնելով, Պէյլ. Թարբ. Պէյքօզ Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնվ. Օրթ. Պեշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնէ։

Առաւօտները Ենիքէօյհասլլըէն ժամ 11 և 11 40 և Պէյքօզէն 4 10 և կամուրջէն 12 20 և 1 10 անցած շոգենաւները բեռ չպիտի ընդունին. գարձեալ երեկոյները կամուրջէն ժամ 8 30ին Պէյքօզ և Պէյքօզէն 10ին և կամուրջէն 8 30ին Եւրոպական եզերք և 10ին Մեգարբ.էն և երեկոյները 10 40ին կամուրջէն Իւսկ. գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին։

Փոթորկալից օդերուն Մեգարպուրնու և Ռ. Գավաք շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԷ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
1 —	7 5	11 20	6 15 Պեշիք
11 30	8 — Պեշիք	11 50	7 5
12 —	8 20 Վ. ոսփ.	12 25	8 15 Պեշիք
12 30 Պեշիք	9 —	12 4. Պեշիք.	9 5
1 —	9 30	1 20 Պեշիք.	9 50
1 30	10 — Ֆէրգ.	1 50	10 10 Պեշիք
2 —	10 20 Պեշիք	2 15	10 30 Ֆէրգ.
2 30	10 50	2 40 Վ. ոսփ	10 40 Գգ.
3 —	11 — Գուզկ.	3 5 Պեշիք.	11 —
3 15 Ֆէրգ.	11 10 Ֆէրգ.	3 45 Ֆէրգօթ	11 20 Ֆէրգ.
3 45	11 20	4 20 Պեշիք.	11 20
4 25 Վ. ոսփ.	11 40	5 —	11 50
4 45 Ֆէրգ.	12 5	5 15 Վ. ոսփ.	12 — Գգ.*
5 —	— —	5 40 Պեշիք	12 5
5 45	— —	5 25 Ֆէրգօթ	— —
6 15	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն	Կամուրջ	Կամուրջէն	Իւսկիւտար
11 —	7 —	11 20	6 15 Պեշիք.
11 45	8 — Պեշիք	12 10	7 5
12 30 Պեշիք.	**8 5 Վ. ոսփ.	12 30	8 15 Պեշիք.
1 15	9 — Պեշիք	1 20 Պեշիք.	9 5
2 —	9 30	2 10	9 45
2 45	10 — Ֆէրգ.	2 40	10 10 Պեշիք
3 20	10 10 Պեշիք	3 10 Պեշիք	10 30 Ֆէրգ.
3 5 Ֆէրգօթ	10 40	3 40 Վ. ոսփ.	10 40
3 50	11 10 Ֆէրգ.	3 45 Ֆէրգօթ	11 20 Ֆէրգ.
4 25 Վ. ոսփ.	11 10	4 30 Պեշիք.	11 20
4 45 Ֆէրգօթ	11 40	5 15 Վ. ոսփ.	11 40
5 10 Պեշիք	12 5	5 20 Պեշիք.	12 5
6 —	— —	5 25 Ֆէրգօթ	— —

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ և ... օրերը տեղի չպիտի ունենայ։
**Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

1 40 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 15 » » (բացի ուրբաթէ)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
1 20 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակիէ)
3 45 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (Բացի ուրբաթէ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (Բացի ուրբաթ և կիրակի օրերէ]
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժ. 10 30ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ ԵՒ ԳԱՎԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՉ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գավաթաշ Սիրքէճի
4 15 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գավաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւուն հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գավաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գավաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 6